

Berenschot

Monitor Experimentenwet BIZ

Jaarrapportage 2010

Holmer Doornbos
Rachel Beerepoot
Marcella van der Wilt

22 maart 2011

Monitor Experimentenwet BIZ

Jaarrapportage 2010

Inhoud	Pagina
1. Inleiding	1
1.1 Achtergrond	1
1.2 Opzet monitor	1
1.3 Leeswijzer	3
2. Algemeen overzicht	4
2.1 Inleiding	4
2.2 Geografie en locatiekenmerken van initiatieven	4
2.3 Fase waarin de initiatieven zich bevinden	6
2.4 De initiatiefnemers van een BIZ	8
2.5 Argumenten voor het instellen van een BIZ	9
2.6 Doelstelling en activiteiten	12
3. Proces en samenwerking	16
3.1 Inleiding	16
3.2 Vertrouwen tussen gemeente en initiatiefnemers	16
3.3 Informele overlegfase	18
3.4 Formaliseringsfase	22
3.5 Uitvoeringsfase	29
4. Kosten en baten	36
4.1 Inleiding	36
4.2 Tijdsinvestering	36
4.3 Oordeel over de tijdsinvestering	36
4.4 Algemeen oordeel	38
5. Samenvatting	39
Bijlage I Gesprekspartners	
Bijlage II Overzicht BIZ initiatieven 2010	
Bijlage III Resultaten BIZ draagvlakmetingen	

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

De kwaliteit en veiligheid van een bedrijfsomgeving zijn zowel voor ondernemers als gemeenten van groot belang. Om de kwaliteit en veiligheid te verbeteren, investeren zowel gemeenten als bedrijven in deze omgeving. Bedrijven investeren in de omgeving om de aantrekkelijkheid van hun bedrijf voor klanten te verhogen. Ook voor de lokale overheid is een leefbare bedrijfsomgeving van belang. De bedrijfsomgeving heeft invloed op de leefbaarheid van het omliggende gebied; burgers willen een veilige en leefbare omgeving om in te werken, te wonen en te winkelen.

Met het introduceren van de Bedrijveninvesteringszones (BIZ) wil het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I), samen met het georganiseerde bedrijfsleven en de VNG, investeringen door ondernemers in bedrijvenlocaties faciliteren om zodoende de kwaliteit ervan te verbeteren. Dit moet resulteren in schonere, veiligere en aantrekkelijkere bedrijvenlocaties.

Het ministerie van EL&I heeft hiertoe in overleg met het georganiseerde bedrijfsleven en de VNG en samen met het ministerie van Binnenlandse Zaken een tijdelijke wet geformuleerd, de Experimentenwet BIZ, die per 1 mei 2009 in werking is getreden. De wet heeft een tijdelijke duur en vervalt met ingang van 1 juli 2015. Er is geen beperking in het aantal experimenten, wel een beperking in de tijd: experimenten dienen binnen twee jaar na inwerkingtreding van de wet van start te gaan, dus vóór 1 mei 2011 (dat wil zeggen: de heffingsverordeningen moeten binnen die twee jaar gereed zijn). Begin 2010 is deze periode verlengd tot 1 januari 2012.

Over de periode 2009 – 2011 zullen de BIZ-initiatieven gemonitord worden. In 2012 zal de Experimentenwet geëvalueerd worden. Dan zal bekeken worden of, en zo ja hoe, een definitieve wet wordt ingesteld. De monitor is erop gericht om gedurende drie jaar te kijken wat er 'groeit en bloeit' aan experimenten, waarbij de Tweede Kamer eens per jaar wordt geïnformeerd over de voortgang van de experimenten. Bovendien levert deze monitor informatie voor de evaluatie in 2012.

Deze rapportage bevat de monitor van het tweede jaar waarin de Experimentenwet BIZ in werking is en beschrijft de initiatieven die vanaf de invoering van de Wet tot aan 1 februari 2011 zijn ontstaan.

1.2 Opzet monitor

Proces en fasering

BIZ is een instrument voor en door ondernemers dat het voor hen makkelijker maakt om gezamenlijk te investeren in een aantrekkelijke en veilige bedrijfsomgeving, waarbij alle ondernemers in de BIZ-zone meebetalen en heldere afspraken worden gemaakt met de gemeente. Wanneer een (nader omschreven) meerderheid van de ondernemers voor is, kan de gemeente een heffing opleggen aan alle ondernemers in het gebied. De opbrengst vloeit vervolgens terug naar de

vereniging of stichting van ondernemers van de zone, om de door hen gewenste activiteiten uit te voeren.

Wij hanteren voor het monitoren van de 'geboorte' en het 'leven, opbloeien of afsterven' van een BIZ, de onderstaande fasering. Deze is gebaseerd op de Memorie van Toelichting (MvT) en is, in overleg met het ministerie van EL&I, in zoverre aangepast dat er nu drie globale, volgtijdelijke fasen te onderscheiden zijn. Wij hebben de formele fase opgesplitst in een formaliseringsfase en een uitvoeringsfase. De formaliseringsfase bevat de activiteiten die het BIZ-initiatief een formeel karakter geven¹. Het uitvoeren van de doelstellingen en activiteiten van de BIZ noemen wij de uitvoeringsfase. Binnen de fasen onderscheiden wij verschillende activiteiten. Deze hoeven temporeel niet in de gegeven volgorde te lopen en kunnen in de praktijk ook parallel lopen.

Fase	Activiteiten
Informele/overlegfase	Initiatief Draagvlaklobby onder ondernemers Afstemming met gemeente Planvorming
Formaliseringsfase	Oprichting organisatie (stichting, vereniging) Tekenen uitvoeringsovereenkomst Vaststellen verordening Draagvlakmeting en instelling (of niet)
Uitvoeringsfase	Uitvoering van activiteiten Jaarlijkse verantwoording

Tabel 1 Fasering

Onderzoeksaanpak

Het opzetten en uitvoeren van deze monitor doet Berenschot in opdracht van het ministerie van EL&I. Tijdens de voorbereiding en uitvoering van de monitoring vindt afstemming plaats met een begeleidingscommissie die bestaat uit vertegenwoordigers van het ministerie van EL&I, de VNG, VNO-NCW, MKB-Nederland en de verenigde Kamers van Koophandel.

Voor de monitoring hanteren wij een dieptespoor en een breedtespoor. Met het breedtespoor verwerven wij algemene informatie over de BIZ-experimenten. In het dieptespoor worden de resultaten uit het breedtespoor verder ingekleurd en verrijkt.

Voor het breedtespoor worden alle experimenten die bekend zijn onderzocht, ongeacht welke fase zij zich bevinden. Het breedtespoor wordt uitgevoerd door middel van een combinatie van dossieronderzoek en jaarlijkse online enquêtes onder ondernemers (ondernemers die in het BIZ-

---

¹ De oprichting van een vereniging of stichting voor de BIZ hebben wij aan de formaliseringsfase toegevoegd, deze stond in de MvT bij de informele overlegfase.

bestuur zitting hebben en/of ondernemers die initiatiefnemer zijn) en betrokken gemeenteambtenaren.

Binnen het dieptespoor wordt een aantal experimenten uit het breedtespoor van dichtbij gevolgd. Om een goed en meer kwalitatief beeld te krijgen van het proces van uitvoering worden personen die betrokken zijn bij de uitvoering van deze experimenten geïnterviewd. In principe worden de experimenten in het dieptespoor drie jaar lang gevolgd.

Nieuwe initiatieven

Om nieuwe initiatieven zo snel mogelijk in beeld te hebben, worden partijen die betrokken zijn bij de begeleiding van experimenten (CLOK, NVBO en Platform Binnenstadsmanagement en regionale contactpersonen van KvK, MKB Nederland, VNO-NCW en VNG) gevraagd om de hun bekende initiatieven door te geven. Daarnaast is het mogelijk om via de website, die VNG, EL&I, MKB Nederland en VNO-NCW gezamenlijk hebben opgezet, initiatieven aan te melden.

1.3 Leeswijzer

Deze rapportage is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 gaan we in op het algemeen beeld van de initiatieven die per 1 februari 2011 in beeld zijn, waarbij we onder meer ingaan op de algemene kenmerken, doelen en activiteiten. In hoofdstuk 3 gaan we in op het proces om tot een BIZ te komen en de samenwerking tussen gemeenten en ondernemers daarin. In hoofdstuk 4 gaan we in op kosten en baten voor zover die in dit stadium bepaald kunnen worden. Ten slotte geven we in hoofdstuk 5 een korte samenvatting van het beeld tot dusver en een aantal best practices.

2. Algemeen overzicht

2.1 Inleiding

De stand van zaken van de initiatieven is gebaseerd op informatie die verstrekt is door ondernemers en gemeenten die zich hebben aangemeld voor de monitor. Bij aanmelding voor de monitor hebben initiatiefnemende ondernemers en gemeenten informatie over het betreffende initiatief verstrekt (doelen, fase, aard van het gebied et cetera). Op basis van de enquête die van oktober tot december bij zowel initiatiefnemende ondernemers als gemeenteambtenaren heeft uitgestaan, is deze informatie geactualiseerd en aangevuld. Bij de in deze monitor gepresenteerde enquêteresultaten is aangegeven op hoeveel respons (n) de cijfers zijn gebaseerd. Dit varieert per onderwerp omdat niet alle vragen voor alle respondenten van toepassing zijn geweest en omdat respondenten de enquête niet volledig hebben ingevuld. Met name daar waar het gaat om de meningen van de ondernemers, zowel de initiatiefnemende als ondernemers binnen een BIZ in de uitvoeringsfase, is de respons laag. Bij deze laatste groep ondernemers moet worden opgemerkt dat niet kan worden aangegeven in welke mate de respons representatief is, omdat het zicht op de totale groep ondernemers op dit moment ontbreekt. De volgende monitor wordt hierop aangepast, zodat hierover volgend jaar meer duidelijkheid kan worden gegeven. Daarnaast zijn nieuwsberichten over en documentatie van de initiatieven verzameld. De gegevens in de monitor zijn gebaseerd op de laatst bekende informatie per 1 februari 2011.

Aanvullend hieraan zijn in januari en februari gesprekken gevoerd met ondernemers, ambtenaren en betrokken adviseurs van een selectie van initiatieven in de gebieden met de hoogste concentratie initiatieven: Zuid Nederland, de Noordvleugel van de Randstad en de Zuidvleugel van de Randstad. Grotendeels zijn dit dezelfde partijen die vorig jaar aan de groepsgesprekken hebben deelgenomen. In bijlage I is een overzicht weergegeven van de geïnterviewde personen. Dit jaar zijn in het kader van de monitor ruim 20 personen geïnterviewd.

In de volgende paragrafen gaan we achtereenvolgens in op de geografie en fase van de huidige initiatieven, de initiatiefnemers van een BIZ, de argumenten voor het instellen van een BIZ en de doelen en activiteiten die bij de verschillende initiatieven nagestreefd worden. Tenzij anders aangegeven presenteren wij over 2010 cumulatieve cijfers (dus met inbegrip van de initiatieven van 2009).

2.2 Geografie en locatiekenmerken van initiatieven

Op 1 februari 2011 zijn er 130 locaties in beeld waar een initiatief voor een BIZ is gestart sinds de wet per 1 mei 2009 in werking is getreden (zie bijlage II voor een overzicht). De monitor probeert hierin zo volledig mogelijk te zijn. Opgemerkt moet worden dat er een grijs gebied bestaat waarvan er onduidelijkheid is over de aanwezigheid van een initiatief en/of de status ervan. Mogelijke initiatieven waarvan niet met zekerheid kan worden vastgesteld of deze actief zijn, zijn niet in de monitor opgenomen. De initiatieven in de monitor zijn verdeeld over 56 gemeenten. In een aantal gemeenten zijn er dus op meerdere locaties initiatieven voor een BIZ gestart. Dit is met name het

geval in de gemeenten Dordrecht (4), Den Haag (17), Roermond (8), Rotterdam (16), Utrecht (7) en Westland (6). Afgelopen jaar zijn er 74 initiatieven bijgekomen ten opzichte van het voorgaande jaar (2009). Er zijn echter ook initiatieven (tijdelijk) gestopt, bijvoorbeeld als gevolg van het niet halen van de draagvlaktoets. Er blijven daarmee 86 'actieve' initiatieven over: initiatieven die de draagvlaktoets gehaald hebben en met uitvoering bezig zijn en initiatieven die bezig zijn met de voorbereiding daarvan. Omdat er een enkele keer een nieuwe draagvlaktoets wordt uitgevoerd wanneer een draagvlaktoets niet gehaald is, kan dit aantal de komende maanden nog iets hoger komen liggen.

BIZ initiatieven worden door het hele land genomen. Hierbij kan geconstateerd worden dat met name in de Zuidvleugel van de Randstad, het gebied van Dordrecht, Rotterdam naar Den Haag en Noordwijk relatief veel initiatieven lopen. Ook in de omgeving van Utrecht, Hilversum en Soest en in Zuid-Nederland (Roermond, Venlo, Weert) bevinden zich concentraties van initiatieven. Ten opzichte van vorig jaar is dit beeld niet gewijzigd. Ruim vier op de tien initiatieven vindt plaats in een gemeente met meer dan 100.000 inwoners, ongeveer een kwart in een gemeente tussen de 50.000 en de 100.000 inwoners en ongeveer een derde in een gemeente kleiner dan 50.000 inwoners. Hoewel de meeste initiatieven plaats vinden in grotere gemeenten, is er afgelopen jaar een relatieve toename te zien geweest van initiatieven in kleinere gemeenten.

	2009		2010	
	Aantal	%	Aantal	%
< 50.000 inwoners	16	29%	39	30%
50.000 – 100.000 inwoners	13	23%	34	26%
>100.000 inwoners	27	48%	57	44%
Totaal	56	100%	130	100%

Tabel 2 Initiatieven naar omvang gemeente

In 2009 constateerden we dat de meeste initiatieven in winkelgebieden genomen worden. Dit beeld wordt dit jaar versterkt. Momenteel vindt 61% van alle initiatieven plaats in winkelgebieden, ten opzichte van 50% in 2009. 36% van de initiatieven vindt plaats op bedrijventerreinen; dit was in 2009 46%.

	2009		2010	
	Aantal	%	Aantal	%
Bedrijventerreinen	26	46%	48	37%
Kantorenpark	1	2%	1	1%
Winkelgebied	28	50%	78	60%
Anders (gemengd)	1	2%	3	2%
Totaal	56	100%	130	100%

Tabel 3 Initiatieven naar type terrein

Ten opzichte van 2009 lijken er in 2010 meer initiatieven in kleinere gebieden plaats te vinden. In gebieden met minder dan 100 ondernemingen is het aantal initiatieven relatief toegenomen. Met name in (winkel)gebieden met meer dan 200 ondernemers is het aantal initiatieven relatief afgenomen.

	2009		2010	
	% bedrijventerreinen	% winkelgebieden	% bedrijventerreinen	% winkelgebieden
< 100 ondernemingen	21%	23%	27%	29%
100-199 ondernemingen	43%	36%	39%	40%
> 200 ondernemingen	36%	41%	33%	31%

Tabel 4 Initiatieven naar aantal ondernemingen

Onderstaande tabel illustreert de ontwikkeling van kleinere initiatieven: ten opzichte van vorig jaar is het gemiddeld aantal ondernemers binnen een initiatief gedaald. Hierin bestaat tussen bedrijventerreinen en winkelgebieden nauwelijks verschil.

	2009 Gemiddeld aantal ondernemers	2010 Gemiddeld aantal ondernemers	Aantal ondernemers Min	Aantal ondernemers Max
Bedrijventerreinen	239	231	35	1000
Winkelgebied	293	248	5	1300
Totaal	264	229	5	1300

Tabel 5 Omvang van de initiatieven

Wel is een grote spreiding zichtbaar in het aantal ondernemers binnen een gebied. Het aantal ondernemingen op de bedrijventerreinen varieert tussen de 35 en de 1000. In de winkelgebieden varieert het aantal ondernemingen tussen de 5 en de 1300.

2.3 Fase waarin de initiatieven zich bevinden

Bijna eenderde van de initiatieven is bezig met de voorbereiding om tot een formele BIZ te komen. Daarvan bevindt een deel (12% van het totaal aantal initiatieven) zich op 1 februari 2011 in de informele overlegfase en een deel (ongeveer een vijfde van het totaal aantal initiatieven) in de formaliseringsfase.

Initiatieven waar een (formele) draagvlakmeting heeft plaatsgevonden en waar voldoende draagvlak is geconstateerd, bevinden zich in de uitvoeringsfase. Momenteel (1 februari 2011) bevindt zich ruim eenderde van alle initiatieven in de uitvoeringsfase. Ten opzichte van 2009 bevinden zich minder initiatieven in de informele overlegfase en meer in de formaliserings- en uitvoeringsfase. Dit is verklaarbaar, gezien de eerste deadline van 1 mei 2011 voor het vaststellen van de heffingsverordening. Inmiddels is deze deadline verschoven naar 1 januari 2012.

Van alle initiatieven waar in 2010 een draagvlakmeting heeft plaatsgevonden, heeft 60% de eisen van de draagvlaktoets gehaald en bevindt zich nu in de uitvoeringsfase. Dit is een flinke toename ten opzichte van 2009 toen 40% bij de formele draagvlakmeting de eisen van de draagvlaktoets haalde (zie par. 3.4).

Eenderde van alle initiatieven die sinds 2009 genomen zijn, zijn inmiddels (tijdelijk) gestopt. Deels zijn dit initiatieven die in 2009 en/of in 2010 de draagvlaktoets niet hebben gehaald en deels zijn dit initiatieven die zijn gestopt voordat een draagvlaktoets heeft plaatsgevonden. Van een aantal initiatieven is bekend dat wanneer zij de draagvlaktoets niet hebben gehaald, opnieuw een draagvlaktoets zullen uitvoeren of, al dan niet in aangepaste vorm, het traject opnieuw ingaan.

	2009		2010	
	Aantal	%	Aantal	%
Informele overlegfase	27	48%	16	12%
Formaliseringsfase	7	13%	24	18%
Uitvoeringsfase	8	14%	46	35%
Initiatief (tijdelijk) gestopt	12	21%	44	34%
Onbekend	2	4%	0	0%
Totaal	56	100%	130	100%

Tabel 6 Fase waarin de initiatieven zich bevinden

De initiatieven in winkelgebieden zijn net als in 2009 over het algemeen wat verder dan de initiatieven op bedrijventerreinen in het proces dat doorlopen moet worden om een BIZ te kunnen oprichten. Verhoudingsgewijs hebben er meer draagvlakmetingen plaatsgevonden in winkelgebieden dan op bedrijventerreinen (zie tabel 7). In deze tabel is de situatie weergegeven zoals bekend op 1 februari 2011.

	2009				2010			
	Bedrijventerreinen		Winkelgebied		Bedrijventerreinen		Winkelgebied	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Informele overlegfase	17	68%	9	31%	5	10%	10	13%
Formaliseringsfase	5	20%	1	3%	16	33%	8	10%
Uitvoeringsfase	1	4%	7	24%	12	25%	33	42%
Initiatief (tijdelijk) gestopt	2	8%	10	34%	15	31%	27	35%
Onbekend	0	0%	2	7%	0	0%	0	0%
Totaal	25		29		48		78	

Tabel 7 Fase naar aard van het gebied

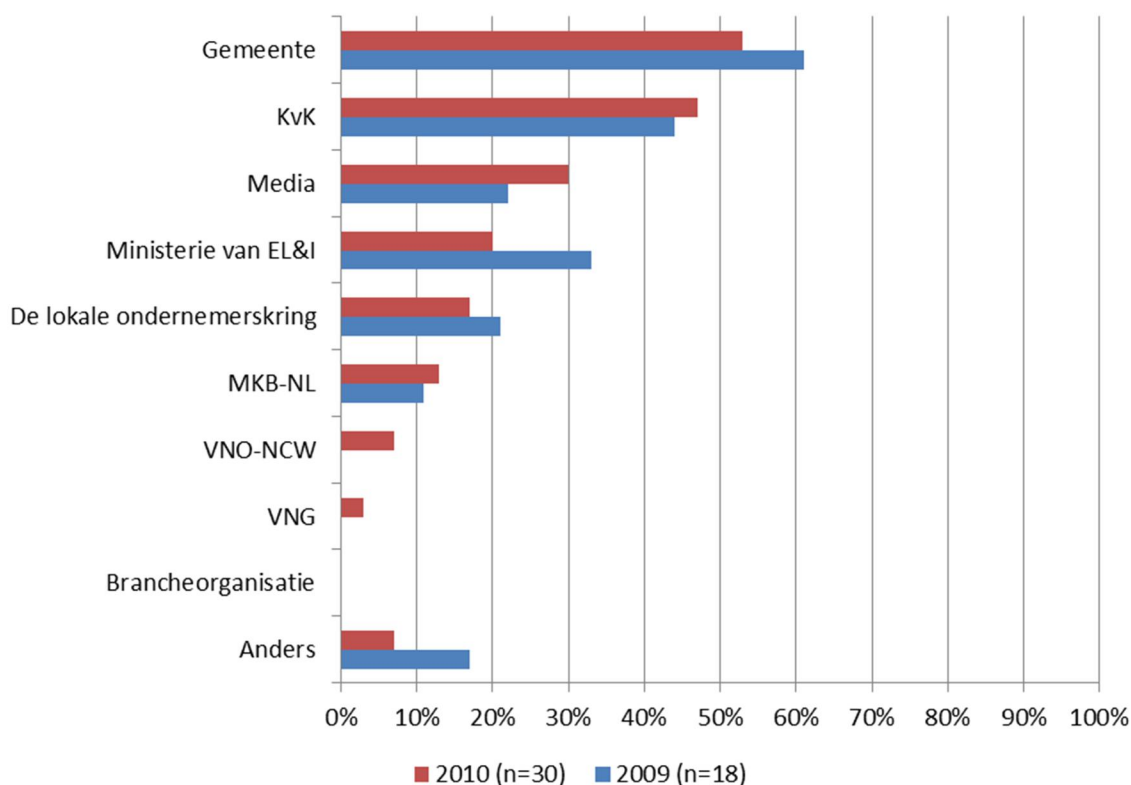
2.4 De initiatiefnemers van een BIZ

Het initiatief voor de BIZ komt voornamelijk van ondernemersverenigingen, winkeliersverenigingen en stichtingen voor beveiliging van bedrijventerreinen. Hieruit blijkt, en de gesprekken bevestigen dit beeld, dat initiatieven, voor zover bekend, doorgaans voortkomen uit bestaande (vrijwillige) samenwerkingsverbanden en organisaties. In onderstaande tabel zijn de enquêteresultaten op dit punt weergegeven.

	<i>2009</i>	<i>2010</i>
	Aantal	Aantal
Centrummanagementorganisatie	1	1
Een groep ondernemers in het gebied	1	3
KVO werkgroep	1	1
Ondernemersvereniging	12	13
Parkmanagementorganisatie	2	5
Stichting voor beveiliging bedrijventerreinen	4	4
Winkeliersvereniging	4	8
Gemeente	0	1
Onbekend (enquête niet ingevuld)	29	93

Tabel 8 Initiatiefnemers voor een BIZ

De meeste initiatiefnemende ondernemers worden door de gemeente bekend gemaakt met de BIZ en de mogelijkheden die dat biedt. Ook de Kamers van Koophandel, de media en het ministerie van EL&I wijzen ondernemers op de mogelijkheden van de BIZ. In de onderstaande figuur is weergegeven op welke manier ondernemers bekend zijn geraakt met het BIZ instrument.

Figuur 1 Hoe bent u bekend geraakt met BIZ?

2.5 Argumenten voor het instellen van een BIZ

Ondernemers

De betrokken initiatiefnemende ondernemers noemen vrijwel allemaal als argument om een BIZ te overwegen het voorkomen van zogenaemde *free riders*. Bij de bestaande vrijwillige ondernemersinitiatieven, zoals een ondernemersvereniging, zijn vrijwel nooit alle ondernemers aangesloten. De activiteiten die vanuit het vrijwillige initiatief ontplooid worden, worden betaald door de groep aangesloten leden, maar veelal hebben alle ondernemers er voordeel van. Het omgekeerde is ook zichtbaar: waar zaken al goed geregeld zijn is een BIZ niet meer nodig. Met name op bedrijventerreinen lijkt deze factor te spelen: op nieuwe terreinen zijn collectieve zaken als beveiliging en parkmanagement veelal vastgelegd in de huurovereenkomst. Op andere terreinen is soms al een goed functionerende parkmanagementorganisatie of collectieve beveiliging actief met een hoge participatiegraad. In deze gevallen biedt een BIZ geen toegevoegde waarde en wordt de planvorming gestaakt.

Een ander argument dat genoemd wordt betreft het kostenaspect. Door het bestaande initiatief onder te brengen in een BIZ worden de kosten door 100% van de betrokkenen opgebracht,

waardoor de bijdrage van de bestaande leden omlaag kan. Ook wordt er in sommige gebieden voor gekozen om de bestaande bijdrage gelijk te houden, waardoor er met meer betalende ondernemers, meer budget beschikbaar komt.

Verder wordt als argument genoemd dat bestaande activiteiten met een BIZ meer continuïteit verkrijgen als gevolg van de meerjarenplanning en begroting. Door het meer lange termijn karakter hoeft er niet meer voor elke activiteit afzonderlijk geld ingezameld te worden.

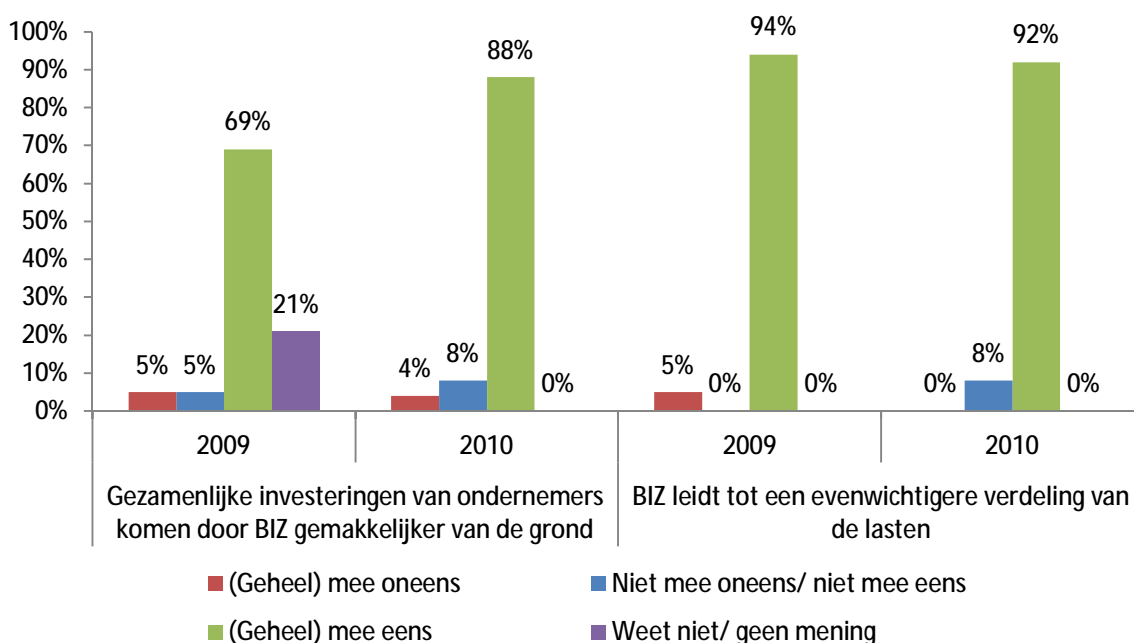
Daarnaast geven initiatiefnemende ondernemers aan dat een BIZ een instrument kan zijn om het collectief bewustzijn te vergroten. In een aantal gebieden is het verenigen van ondernemers de belangrijkste motivatie geweest. Ook wordt aangegeven dat een BIZ op termijn mogelijkheden biedt voor wijkontwikkeling en professioneler gebiedsmanagement, vanwege de grotere collectieve mogelijkheden die het instrument biedt.

De overwegingen van initiatiefnemende ondernemers om tot een BIZ te komen zijn hiermee niet gewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Gemeenten

Dat een BIZ bijdraagt aan een betere verdeling van lasten tussen ondernemers wordt ook door de meeste gemeenten als voordeel gezien. Ook het feit dat ondernemers in het gebied gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen, waardoor ook de cohesie tussen ondernemers toeneemt, wordt als belangrijk voordeel gezien. Daarnaast wordt er door een enkele gemeente als voordeel genoemd dat met een BIZ organisatie een spreekbuis ontstaat van ondernemers richting de gemeente. De gemeente heeft hiermee een aanspreekpunt bij ondernemers in het gebied.

Het voordeel van een betere verdeling van de lasten tussen ondernemers dat door veel ambtenaren genoemd wordt, is ook in een aparte stelling voorgelegd. Bijna alle gemeenteamttenaren zijn het er inderdaad mee eens dat BIZ leidt tot een evenwichtiger verdeling van de lasten. Ook geeft een meerderheid aan dat gezamenlijke investeringen van ondernemers gemakkelijker van de grond komen door BIZ. Voor ambtenaren lijkt dat dit jaar duidelijker geworden. Vorig jaar kon nog ongeveer een vijfde hier geen uitspraak over doen, in 2010 geven op één na alle ambtenaren aan dat de investeringen door middel van een BIZ makkelijker van de grond komen.

Figuur 2 Mogelijke voordelen van een BIZ volgens ambtenaren (2009, n=19; 2010 n= 25)

BIZ in vergelijking met andere ondernemersfondsen

Naast de BIZ bestaan ook andere instrumenten die tot doel hebben de kwaliteit van het openbaar gebied van en rondom bedrijvenlocaties te verbeteren en de *free rider* problematiek te voorkomen, bijvoorbeeld een opslag op de Onroerend Zaak Belasting (OZB) die ten goede komt aan ondernemers (het 'Leids model') en reclamebelasting. In gesprekken met ondernemers en gemeenten die voor de BIZ gekozen hebben worden de volgende voordelen ten opzichte van andere instrumenten genoemd:

- Het BIZ instrument wordt, meer dan andere instrumenten, met name door ondernemers ervaren als 'voor en door' ondernemers, omdat de doelen en activiteiten door ondernemers zelf zijn opgesteld en omdat het beheer van de middelen door de ondernemers zelf plaatsvindt.
- Draagvlak bij ondernemers is een vereiste. BIZ is het enige instrument waaraan expliciet draagvlakereisen aan zijn verbonden. Met name gemeenten zien dit als een voordeel.
- De BIZ maakt het mogelijk een gebiedspecifieke heffing op te leggen. Dit is voor de OZB-opslag niet mogelijk.

Vorig jaar werd ook als voordeel genoemd dat een BIZ (en ook de OZB-opslag) geringe perceptiekosten met zich mee brengt, omdat gebruik gemaakt wordt van het WOZ-bestand en inning via de OZB. Uit gesprekken dit jaar blijkt dat de BIZ heffing voor de gemeentelijke belastingdienst (systeem)aanpassingen vereist die tijdrovend en kostbaar zijn. Bovendien betreft dit veelal aanpassingen die anders niet of over veel langere termijn zouden zijn gedaan. De kosten die

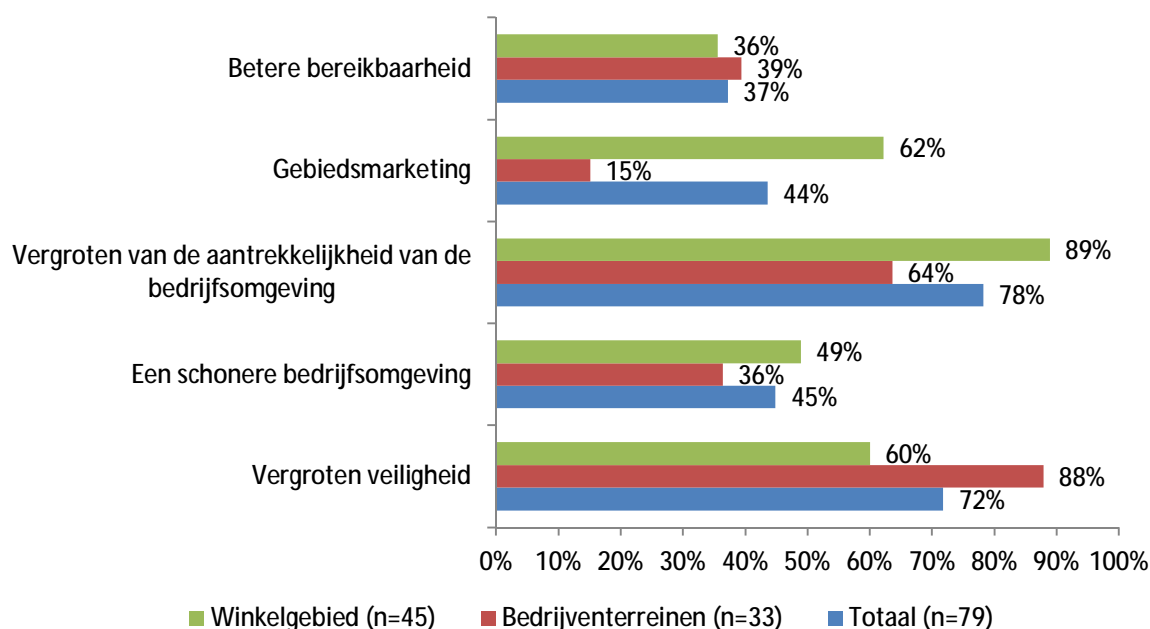
gemeentelijke belastingdiensten moet maken variëren maar zijn vooral in het voorbereidingstraject aanzienlijk, volgens de meeste respondenten. Deze investeringskosten voor het opstarten van een BIZ worden over het algemeen door de gemeenten niet in rekening gebracht bij de BIZ. De heffing zelf brengt nauwelijks extra kosten met zich mee want deze gaat gelijk op met de OZB aanslag. Met de bezwaar- en beroepsprocedure is nog weinig ervaring omdat de meeste aanslagen nog niet verzonden zijn. Bij gemeenten die daar wel ervaring mee hebben lijkt het aantal bezwaarschriften beperkt en daarmee ook de kosten van afhandeling. Er zijn nog geen ervaringen bekend met de beroepsprocedure.

In de uitvoering van het instrument BIZ komen ook knelpunten en nadelen naar voren. In hoofdstuk 3 worden deze per fase behandeld.

2.6 Doelstelling en activiteiten

Om te komen tot ondertekening van de uitvoeringsovereenkomst en de heffingsverordening dienen de BIZ initiatieven doelstellingen te formuleren. Dit gebeurt door middel van het opstellen van een projectplan. Hierin staat onder meer wat de ondernemers met de BIZ-zones willen bereiken. Voordat de verordening kan worden vastgesteld moet er een uitvoeringsovereenkomst worden getekend tussen de vereniging/stichting en de gemeente. Deze overeenkomst bepaalt in ieder geval dat de vereniging of stichting de activiteiten uit het plan van aanpak zal uitvoeren om datgene te bereiken wat vooraf is aangegeven.

De doelstelling van de meeste initiatieven betreft het vergroten van de aantrekkelijkheid van de bedrijfsomgeving, gevolgd door het vergroten van de veiligheid. Het vergroten van de aantrekkelijkheid van de bedrijfsomgeving komt relatief vaker voor bij winkelgebieden. Het vergroten van de veiligheid komt relatief vaker voor bij bedrijventerreinen. Winkelgebieden geven ook aan dat een doelstelling van de BIZ het organiseren van evenementen is. Dit vertoont nauwe samenhang met het vergroten van de aantrekkelijkheid van de bedrijfsomgeving. Veel initiatieven formuleren in de uitvoeringsovereenkomst algemene doelen voor de BIZ zoals het versterken van de economische structuur, het vergroten van de aantrekkelijkheid van het centrum en een verhoging van schoon, heel en veilig en het verbeteren van de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit.

Figuur 3 Percentage initiatieven met betreffende doelstelling

Ten opzichte van vorig jaar bestaat er een grotere groep initiatieven met relatief veel (vier of meer) doelen. Momenteel heeft 37% van de initiatieven 4 of meer doelen. In 2009 was dat 23% (zie tabel Tabel 9).

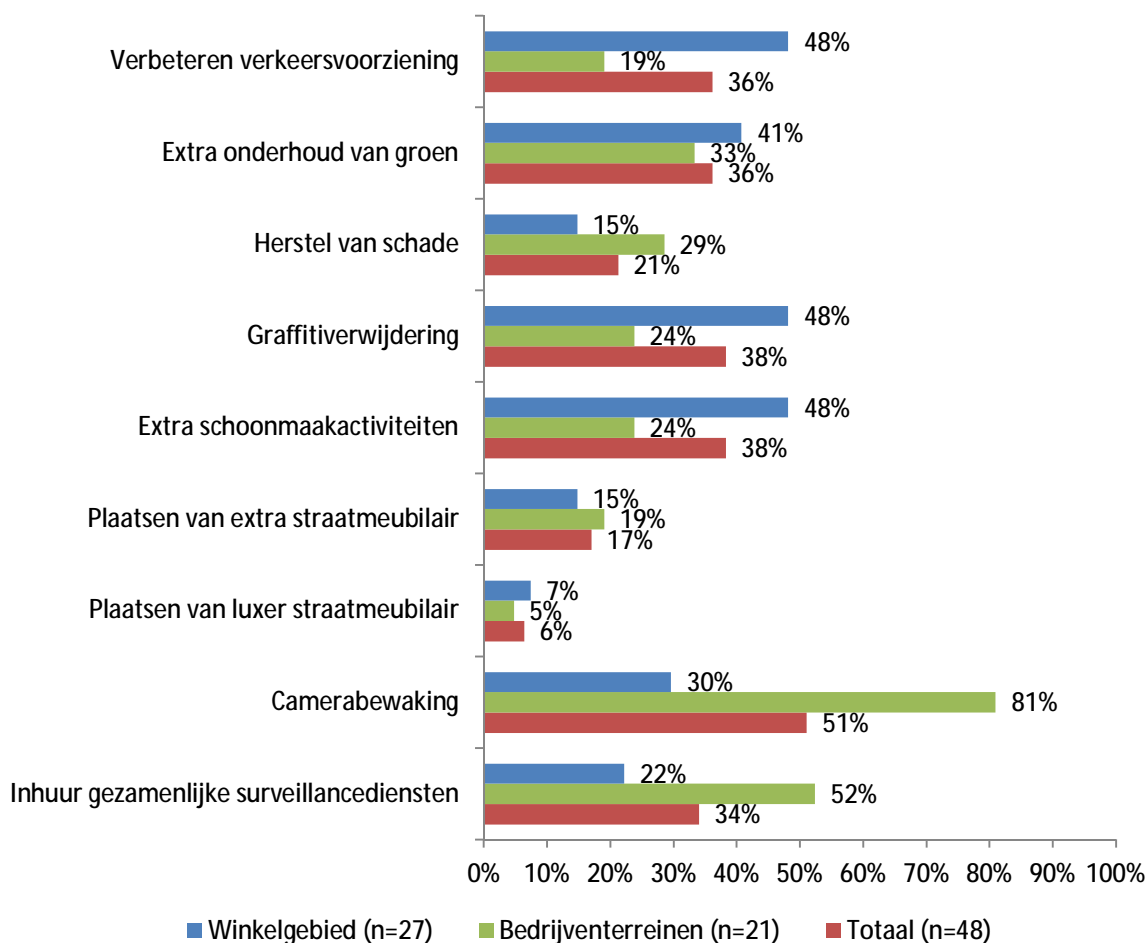
Aantal doelen	2009		2010	
	Aantal initiatieven	%	Aantal initiatieven	%
1	7	23%	16	20%
2	5	17%	11	14%
3	11	37%	23	29%
4	4	13%	13	17%
5	3	10%	11	14%
6	0	0%	5	6%

Tabel 9 Aantal doelen per initiatief

Tussen bedrijventerreinen en winkelgebieden bestaat er een gering verschil in het aantal doelen dat wordt nagestreefd. Voor bedrijventerreinen is het gemiddeld aantal doelen 2,7 en voor winkelgebieden ligt dat aantal op 3,3.

Om deze doelstellingen te bereiken moeten activiteiten worden ondernomen. Op dit moment zijn de initiatieven voornemens diverse activiteiten te ondernemen en een deel onderneemt al activiteiten, zie figuur 4. Eenderde van de winkelgebieden geven naast deze activiteiten nog aan dat zij evenementen willen organiseren en sfeerverlichting willen aanschaffen.

De activiteiten van de winkelgebieden sluiten dus meer aan bij de gebiedsmarketing terwijl de activiteiten van de bedrijventerreinen meer zijn gericht op veiligheid en het aanzien van de omgeving door bijvoorbeeld herstel van schade, graffitiwrijving en extra schoonmaakactiviteiten.

Figuur 4 Activiteiten die door BIZ worden ondernomen

Naast de genoemde activiteiten in figuur 4 worden activiteiten als citymarketing, het organiseren van evenementen, promotie en het aanbrengen van sfeerverlichting als overige activiteiten genoemd.

Het aantal activiteiten per initiatief lijkt iets af te nemen ten opzichte van vorig jaar. De groep initiatieven met drie of minder activiteiten is relatief toegenomen.

Aantal activiteiten	2009		2010	
	Aantal initiatieven	%	Aantal initiatieven	%
1	1	7%	7	14%
2	1	7%	8	16%
3	4	29%	14	29%
4	2	14%	4	8%
5	1	7%	3	6%
6	0	0%	6	12%
7	5	36%	5	10%
8	0	0%	2	4%

Tabel 10 Aantal activiteiten per initiatief

Het gemiddeld aantal activiteiten dat op bedrijventerreinen wordt ondernomen is 3,5 en daarmee ligt dit aantal geringe mate onder het gemiddeld aantal activiteiten in winkelgebieden (3,9).

Vorig jaar werd door respondenten geconstateerd dat focus in activiteiten de draagvlakverwerving vergemakkelijkt. Hoewel er grote variatie in de plannen bestaat, lijkt het erop dat dit advies wordt overgenomen door de initiatiefnemers. Het lijkt erop dat initiatieven breedte (blijven) zoeken in de doelen, maar toch proberen focus aan te brengen in hun activiteiten.

3. Proces en samenwerking

3.1 Inleiding

Zoals in paragraaf 1.2 aangegeven worden in de MvT bij de Experimentenwet BIZ drie fasen onderscheiden, de informele overlegfase, de formaliseringsfase en de uitvoeringsfase. De eerste twee fasen moeten er toe leiden dat er een BIZ van kracht wordt. Als deze eenmaal van kracht is, verkeert de BIZ in de uitvoeringsfase. In deze eerste twee fasen is er sprake van een intensieve samenwerking tussen de initiatiefnemers van de BIZ en gemeenten.

In dit hoofdstuk schetsen we eerst een algemeen beeld van het onderling vertrouwen tussen gemeente en initiatiefnemers. Vervolgens gaan we per fase in op het procesverloop en de onderlinge samenwerking. In de eerste twee fasen is dit gebaseerd op informatie van gemeenten en initiatiefnemende ondernemers. Er zijn op dit moment een aantal gebieden waar de BIZ zich nu een jaar in de uitvoeringsfase bevindt, in paragraaf 3.5 worden de resultaten weergegeven van de enquête onder de ondernemers in deze zones. Het betreft hier een beperkt aantal ondernemers die gereageerd hebben, het beeld dat op basis van deze enquêtes wordt geschetst is dus alleen indicatief en geen representatief beeld.

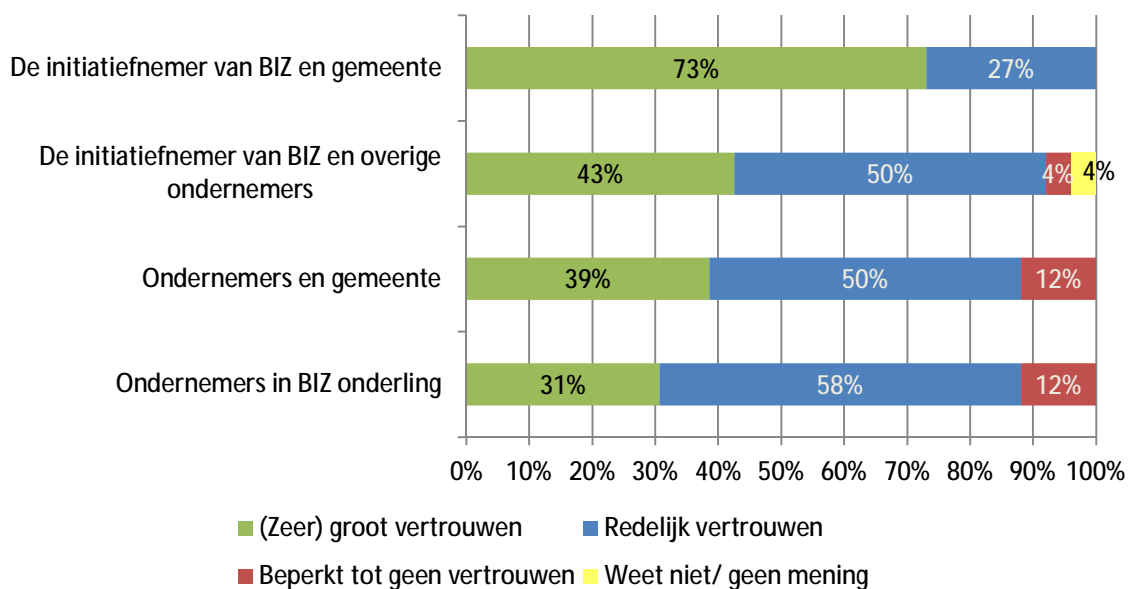
3.2 Vertrouwen tussen gemeente en initiatiefnemers

Zowel initiatiefnemende ondernemers als gemeenteambtenaren zijn in de enquête bevraagd over hun waardering van het vertrouwen tussen verschillende partijen die betrokken zijn bij de oprichting van een BIZ. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen initiatiefnemers, de gemeente, ondernemers in het algemeen en de ondernemers in de (beoogde) BIZ.

Gemeenten

Bijna driekwart (73%) van de gemeenten beoordeelt het vertrouwen tussen initiatiefnemers en de gemeente als goed tot zeer goed, de rest (27%) als redelijk. Dit is aanmerkelijk hoger dan hoe gemeenten het vertrouwen tussen ondernemers en gemeente in algemene zin ervaren. Ruim eenderde (39%) van de gemeenten beoordeelt het vertrouwen als goed tot zeer goed en de helft (50%) als redelijk. De rest heeft beperkt vertrouwen (12%). Dit is ongeveer gelijk aan hoe het vertrouwen tussen gemeenten en ondernemers/initiatiefnemers in 2009 werd beoordeeld.

Bijna eenderde (31%-39%) van de gemeenten beoordeelt het vertrouwen tussen ondernemers in de BIZ onderling als (zeer) groot, en circa de helft als redelijk (50% – 58%). Ongeveer 10% van de gemeenten die de enquête op dit punt heeft ingevuld ziet tussen ondernemers in de BIZ beperkt vertrouwen. Het vertrouwen tussen ondernemers onderling door de ogen van ambtenaren lijkt daarmee iets toegenomen ten opzichte van 2009.

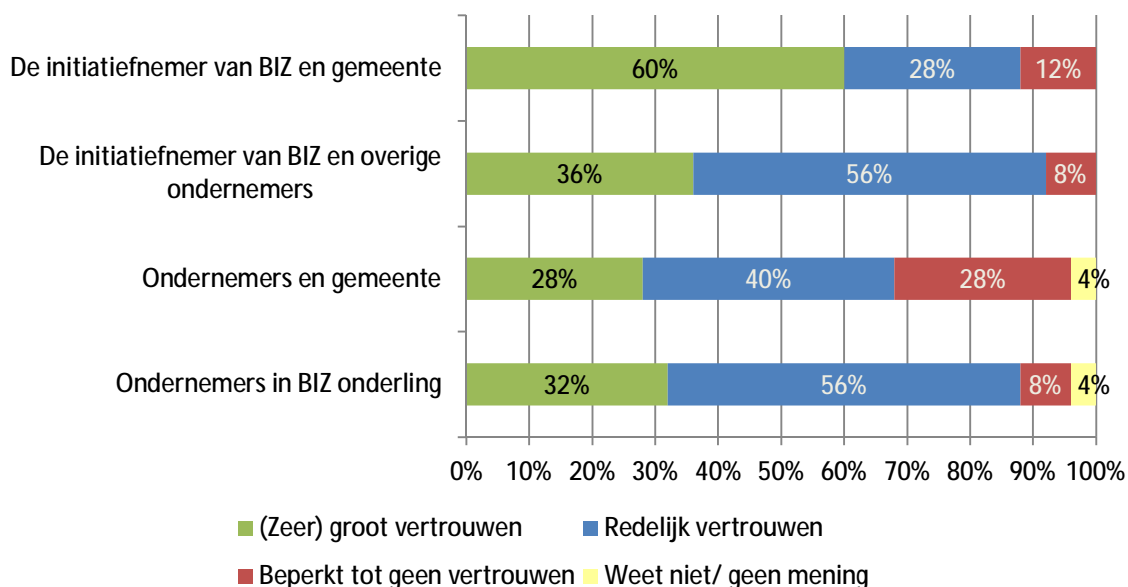

Figuur 5 Beoordeling van vertrouwen tussen partijen betrokken bij het oprichten van een BIZ volgens gemeenten (n=26)

Initiatiefnemende ondernemers

De initiatiefnemende ondernemers die de enquête op dit punt hebben ingevuld beoordelen het vertrouwen tussen initiatiefnemende ondernemers en gemeenten licht kritischer dan gemeenten dat doen: 60% beoordeelt het vertrouwen als (zeer) groot, 28% als redelijk en 12% ervaart beperkt tot geen vertrouwen. Dit vertrouwen is wel hoger dan zoals zij het vertrouwen tussen gemeente en ondernemers in algemene zin beoordelen.

Initiatiefnemende ondernemers beoordelen in tegenstelling tot vorig jaar het vertrouwen tussen ondernemers onderling ongeveer gelijk als de gemeenten. Het vertrouwen wordt door de initiatiefnemers veel minder groot beoordeeld dan vorig jaar toen zijn nog circa tweederde het vertrouwen als (zeer) groot beoordeelde.

Figuur 6 Beoordeling van het vertrouwen tussen partijen betrokken bij het oprichten van een BIZ volgens ondernemers (n=25)

Over het algemeen kunnen we zeggen dat er redelijk tot groot vertrouwen bestaat tussen de diverse partijen betrokken bij de BIZ. Ook zijn er geen grote verschillen tussen hoe gemeenten dit zien en hoe de initiatiefnemers dit zien. Dit is een belangrijk verschil met vorig jaar: het beeld van ondernemers over het onderling vertrouwen tussen ondernemers was toen aanmerkelijk positiever dan het beeld van gemeenten daarover. De initiatiefnemers van een BIZ en de gemeente hebben onderling veelal intensief contact en het onderling vertrouwen is hier, van beide kanten, het grootst.

3.3 Informele overlegfase

Van de 29 ondernemers die ons meer over het procesverloop kunnen zeggen geven er twee aan zich in de informele overlegfase te bevinden, elf in de formaliseringsfase, veertien in de uitvoeringsfase en bij twee is het initiatief gestopt omdat er onvoldoende draagvlak was. In de navolgende paragrafen wordt ingegaan op de afzonderlijke fasen in het proces.

De doorlooptijd van de informele overlegfase is gemiddeld acht maanden. Het initiatief dat de kortste doorlooptijd had deed de informele overlegfase in één maand en het initiatief dat er het langste over deed had een doorlooptijd van 18 maanden voor de informele overlegfase.

Draagvlaklobby

We baseren ons hierbij op de gegevens van de ondernemers die al in de formaliseringsfase zitten en terugkijken op de informele overlegfase. Van hen is het merendeel tevreden over de draagvlaklobby. Ten opzichte van vorig jaar is dit beeld nauwelijks gewijzigd.

De ontevredenheid over de draagvlaklobby bij ondernemers komt met name door de problemen met het verkrijgen van de juiste gegevens van de tekenbevoegde personen in de zone.

	2009		2010	
	N	%	N	%
Zeet ontevreden	0	0%	0	0%
Ontevreden	1	7%	3	12%
Niet tevreden/ niet ontevreden	2	14%	1	4%
Tevreden	9	64%	17	68%
Zeet tevreden	2	14%	4	16%
Weet niet/ geen mening	0	0%	0	0%

Tabel 11 Mate van tevredenheid ondernemers over de draagvlaklobby (2009, n=14; 2010, n=25)

Ook in vrijwel alle gesprekken met ondernemers en gemeenten komt het knelpunt van de beschikbaarheid van een adequaat adressenbestand terug. Ondernemers beschikken zelf vaak niet over een volledig bestand. Ook de gemeenten beschikken niet over een kant-en-klaar bestand dat de informatie bevat die nodig is voor een draagvlakmeting of de lobby daarvoor. Of, zoals een ambtenaar het formuleerde, er bestaat geen gemeentelijke basisadministratie met gegevens over ondernemingen. Het WOZ bestand bevat een (belangrijk) deel van de benodigde informatie, maar hierin is vaak niet het fijnmazige onderscheid naar bijvoorbeeld object typen aangebracht dat nodig is om aan te sluiten bij de bedrijfsstructuur van het gebied. Dit betekent dat aanpassingen, om bijvoorbeeld uitzonderingscategorieën voor kantoren met een publieke functie, handmatig moeten gebeuren. Ook wordt genoemd dat het WOZ bestand niet actueel is op het moment van (informele) draagvlak verwerving maar per 1 januari. Bovendien mogen de gegevens waarover de gemeente wel beschikt, in het kader van privacy, niet zonder meer aan derden verstrekt worden. De gegevens die de Kamer van Koophandel verstrekt zijn vaak niet actueel en hebben geen relatie met het object. Ondanks bereidwilligheid en inzet van zowel gemeente als ondernemers blijkt het in vrijwel alle gebieden lastig om tot een goed bestand te komen.

Initiatiefnemende ondernemers geven daarnaast in de enquête aan dat het informeren, betrekken en overtuigen van ondernemers een tijdrovende en arbeidsintensieve klus is, met name als het gaat om ondernemers die geen lid zijn van de bestaande verbanden. Veel van deze ondernemers zijn vaak terughoudend of onverschillig. Zowel in winkelgebieden als op bedrijventerreinen blijkt het moeilijk om alle neuzen dezelfde kant op te krijgen. Op bedrijventerreinen wordt dat nog eens versterkt vanwege de grote diversiteit aan bedrijven in veel van deze gebieden. In algemene zin worden de volgende factoren genoemd die het verwerven van draagvlak lastig maken:

- Het bereiken van de beslissers binnen ondernemingen. Dit geldt met name bij grootwinkelbedrijven, buitenlandse eigenaren of moederorganisaties.
- Informatieniveau van ondernemers. Niet alle ondernemers hebben een goed beeld waarvoor ze betalen, wat de gemeente doet en wat een BIZ inhoudt.
- Beschikbaarheid van de juiste informatie over wat ondernemers in de toekomst gaan betalen. Dit hangt samen met de beschikbaarheid van een adequaat bestand. Wanneer een

gedifferentieerd tarief of tarief naar rato van de WOZ waarde wordt voorgesteld is de huidige WOZ waarde nodig om ondernemers goed te kunnen informeren.

Respondenten geven aan dat een grondige kennis van het gebied en de ondernemers nodig is om vooraf een inschatting te kunnen maken van het aanwezige draagvlak en vooral, waar zich dat voordoet. Dit is bepalend voor de keuze voor een heffingsmaatstaf en de gebiedsafbakening. Dit is ook bepalend voor de lobby- en communicatiestrategie. Sommige initiatiefnemers kiezen ervoor om richting alle ondernemers binnen het gebied over de plannen te communiceren en hun behoeften te peilen. Andere initiatiefnemers kiezen er bewust voor om alleen bij de (verwachte) voor stemmers aan bekendheid en draagvlak te werken.

Zowel gemeenten als initiatiefnemende ondernemers ervaren wantrouwen bij ondernemers richting de gemeente. Ondernemers zijn vooral bang dat zij gaan betalen voor taken die de gemeente zou moeten uitvoeren of dat ze meer moeten gaan betalen dan ze nu doen. Een complicerende factor daarbij is dat bij ondernemers een vrij grote mate van onbekendheid lijkt te bestaan met het serviceniveau van de gemeente en de kosten daarvan voor de ondernemer. Het inzichtelijk maken van het basis serviceniveau van de gemeente aan ondernemers is op veel plaatsen dan ook aan de orde geweest. In een aantal initiatieven is het ook zo dat ondernemers gaan betalen voor zaken die de gemeente voorheen (deels) subsidieerde. Het gaat dan in alle gevallen om zaken die bovenop het reguliere serviceniveau van de gemeente zijn gekomen. In deze gebieden werd door gemeenten een hogere service geleverd zonder dat daarvoor kosten in rekening gebracht worden.

Afstemming met de gemeente

De onderwerpen die met de gemeente door de respondenten in deze fase besproken worden zijn divers. In deze fase komt met name aan de orde hoe tot een organisatie voor een BIZ te komen.

De medewerking van de gemeente wordt door de ondernemers die zich in deze fase bevinden als (zeer) goed beoordeeld, en ook de ambtenaren van de gemeente worden als zeer deskundig beoordeeld. De ondernemers van de initiatieven die al in de formaliseringsfase zijn over het algemeen (96%) (zeer) tevreden over de afstemming met de gemeente, zie onderstaande tabel.

	2009		2010	
	N	%	N	%
Zeer ontevreden	0	0%	1	4%
Ontevreden	1	7%	0	0%
Niet tevreden/ niet ontevreden	2	14%	0	0%
Tevreden	8	57%	12	48%
Zeer tevreden	3	21%	12	48%
Weet niet/ geen mening	0	0%	0	0%

Tabel 12 Mate van tevredenheid van ondernemers over afstemming met gemeente (2009, n=14; 2010, n=25)

Een groot deel van de ondernemers noemt het overleg met de gemeente als positief punt uit de informele overlegfase. Het belangrijkste knelpunt dat door ondernemers in deze fase genoemd wordt is de afstemming over adressenbestanden van de ondernemers in het gebied. Dit hangt nauw samen met de draagvlaklobby. Een enkeling noemt de vele schijven waarover de besluitvorming binnen de gemeente plaatsvindt als knelpunt.

In de afstemming met ondernemers ervaart een deel van de gemeenten een spanning tussen enerzijds het stimuleren van het initiatief en het geven van richting en sturing daaraan en anderzijds het principe van 'voor en door ondernemers'. Vasthouden aan het principe 'voor en door ondernemers' betekent terughoudendheid van de gemeente in het actief stimuleren van de totstandkoming initiatieven en in de inhoudelijke betrokkenheid bij de planvorming. Sterke stimulering van initiatieven door de gemeente wordt door ondernemers ook snel gewantrouwd, zo blijkt uit gesprekken. Tegelijk is de ervaring van veel gemeenten en ondernemers dat sturing op zowel inhoud als het proces de plannen versterkt en de kans op succes vergroot. Uit gesprekken blijkt dat wanneer de gemeente maximaal faciliteert op de achtergrond dat een succesfactor lijkt te zijn.

Planvorming

Bij de planvorming worden onder andere de activiteiten bepaald, vindt de geografische afbakening van de BIZ plaats, wordt de hoogte van de heffing die ondernemers moeten betalen bepaald en wordt nagedacht over het oprichten van de organisatie voor de BIZ. In het vorige hoofdstuk is al ingegaan op de activiteiten die de diverse BIZ initiatieven willen uitvoeren. De ondernemers die zich in de formaliseringsfase bevinden, zijn terugkijkend bijna allemaal tevreden over de planvorming.

	2009		2010	
	N	%	N	%
Zeer ontevreden	0	0%	0	0%
Ontevreden	0	0%	1	4%
Niet tevreden/ niet ontevreden	0	7%	2	8%
Tevreden	9	64%	17	68%
Zeer tevreden	4	29%	5	20%
Weet niet/ geen mening	0	0%	0	0%

Tabel 13 Mate van tevredenheid ondernemers over planvorming (2009, n=14; 2010, n=25)

Uit de enquête komen geen knelpunten naar voren die betrekking hebben op de planvorming.

Uit gesprekken blijkt dat er dit jaar meer ervaring is opgedaan met het komen tot een plan. Vorig jaar speelde een grote mate van onduidelijkheid en onzekerheid over de interpretatie van de Wet nog een belangrijke rol in het planvormingsproces. Dit jaar lijkt dat in mindere mate het geval te zijn. Ten opzichte van vorig jaar lijken met name gemeenten een modus te hebben gevonden om deze onduidelijkheden en onzekerheden het hoofd te bieden. Logischerwijs vooral die gemeenten die ervaring hebben met het oprichten van een BIZ. Dit uit zich in snellere besluitvorming over

bijvoorbeeld de heffingsmaatstaf. Er wordt dan eerder voor een bepaalde maatstaf gekozen omdat dit ook in andere gebieden geldt. Ook bestaat sneller duidelijkheid over de rolverdeling tussen ondernemers en gemeente, over de manier waarop omgegaan wordt met doelen en activiteiten die niet direct passen binnen de wettelijke doelen als 'schoon, heel en veilig' etc.

Uit gesprekken blijkt dat zowel ambtenaren als initiatiefnemers actief zoeken naar de leerervaringen die elders zijn opgedaan, door andere initiatiefnemers en gemeenten met ervaring te raadplegen en door het gebruik maken van bestaande plannen, verordeningen en uitvoeringsovereenkomsten.

Keuze heffingsmaatstaf

Uit de 68 initiatieven waarvan de heffingskosten bekend zijn, blijkt dat ongeveer eenderde kiest voor een vast tarief. Ook bij ongeveer eenderde is gekozen voor een gedifferentieerd tarief en een derde van de initiatieven voor een tarief naar rato van de WOZ-waarde.

Bij de keuze voor een heffingsmaatstaf wordt veelal aangesloten bij de bestaande bijdrage van ondernemers zoals de contributie van de ondernemersvereniging of de bijdrage aan collectieve beveiliging. Bij ondernemersverenigingen en winkeliersverenigingen is dat veelal een vast tarief. De keuze voor een gedifferentieerd tarief lijkt met name gemaakt te worden wanneer de diversiteit in het gebied groot is en de kans op draagvlak hierdoor vergroot wordt.

Op bedrijventerreinen wordt vanwege de diversiteit van ondernemingen vaak gekozen voor een gedifferentieerde heffing of een tarief naar rato van de WOZ-waarde. Ook is er in deze gebieden veelal sprake van een bestaande bijdrage, met name voor collectieve beveiliging. In een aantal gebieden is de bestaande bijdrage hiervoor gebaseerd op het risicoprofiel van de onderneming. Een groot bedrijf in betonnen elementen betaalt zo minder dan een klein bedrijf in bijvoorbeeld elektronica. Deze grondslag is echter vaak moeilijk te vertalen naar een differentiatie naar WOZ-waarde.

3.4 Formaliseringsfase

In de formaliseringsfase worden vier activiteiten onderscheiden om de BIZ te formaliseren. Er wordt een organisatie opgericht voor de BIZ, er wordt een uitvoeringsovereenkomst getekend tussen de gemeente en de BIZ organisatie, de heffingsverordening wordt opgesteld en goedgekeurd door de gemeenteraad en uiteindelijk wordt een draagvlakmeting gehouden. De eerste activiteit is door alle negen initiatieven die zich in deze fase bevinden uitgevoerd, het tekenen van de uitvoeringsovereenkomst en het vaststellen van de verordening in de gemeenteraad is bij zeven initiatieven gebeurd en bij vijf initiatieven was men op het moment van enquêteren met de draagvlakmeting bezig. Inmiddels (1 februari 2011) is bekend dat de draagvlakmeting in totaal voor 2009 en 2010 voor 77 initiatieven heeft plaatsgevonden.

De doorlooptijd van de formaliseringsfase is gemiddeld zes maanden. Het initiatief dat de kortste doorlooptijd had deed de formaliseringsfase in twee maanden en het initiatief dat er het langste over deed had een doorlooptijd van twaalf maanden voor de formaliseringsfase.

	2009	2010
	Aantal	Aantal
Oprichten organisatie	8	9
Tekenen van de uitvoeringsovereenkomst	8	7
Vaststellen verordening in de gemeenteraad	8	7
Draagvlakmeting	0	5

Tabel 14 Uitgevoerde activiteiten door ondernemers in de formaliseringsfase (2009, n=8; 2010, n=9)

Oprichting organisatie

Ongeveer de helft van de initiatieven die een organisatie oprichten kiezen voor een vereniging en de andere helft voor een stichting. Voor een vereniging wordt gekozen op advies van de Kamer van Koophandel of omdat men vindt dat een vereniging voor grotere betrokkenheid zorgt en het een meer open karakter heeft. Voor een stichting wordt gekozen vanwege de eenvoud ervan en op advies van CLOK.

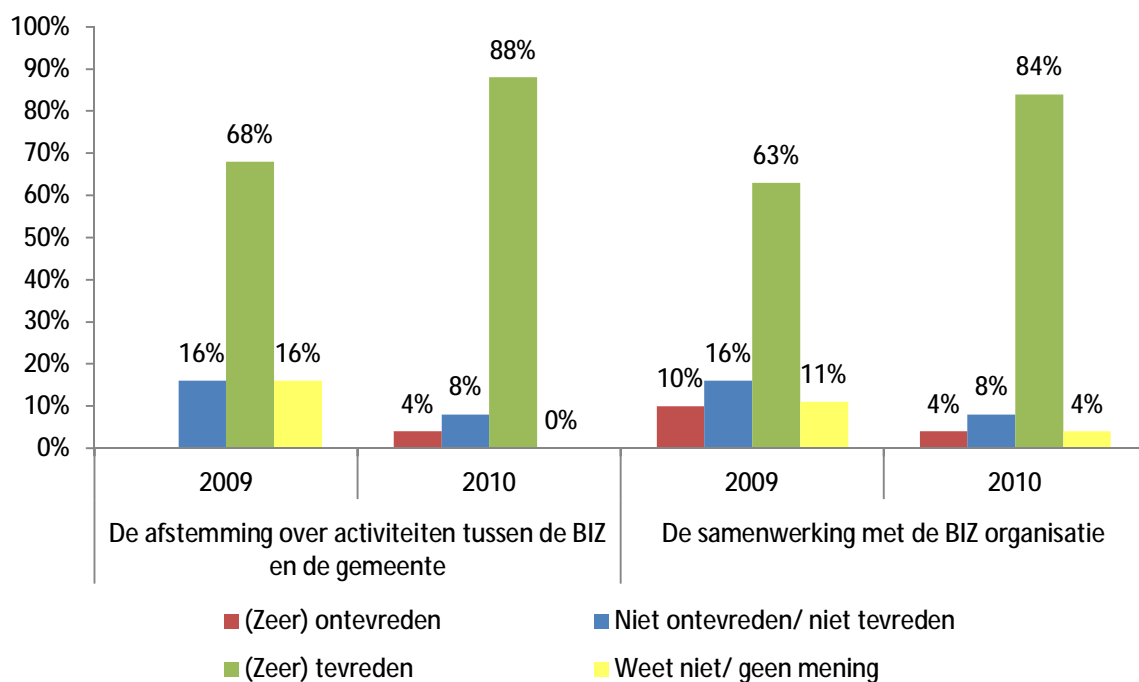
	2009		2010	
	N	%	N	%
Vereniging	3	38%	4	44%
Stichting	5	63%	5	56%

Tabel 15 Keuze voor organisatievorm (2009, n=8; 2010, n=9)

De gemeenten zijn tevreden over de samenwerking met de BIZ organisatie en over de afstemming van de activiteiten. Daarnaast geven zij aan dat een BIZ organisatie als spreekbuis fungeert naar de gemeente toe, zie onderstaande tabel. Ook in 2009 waren de gemeenten tevreden over de samenwerking met de BIZ organisatie en over de afstemming van de activiteiten. De tevredenheid over het fungeren als spreekbuis neemt zelfs toe.

	2009		2010	
	N	%	N	%
Geheel mee oneens	0	0%	2	8%
Mee oneens	1	5%	0	0%
Niet mee oneens/ niet mee eens	4	21%	3	12%
Mee eens	8	42%	16	64%
Geheel mee eens	4	21%	4	16%
Weet niet/ geen mening	2	11%	0	0%

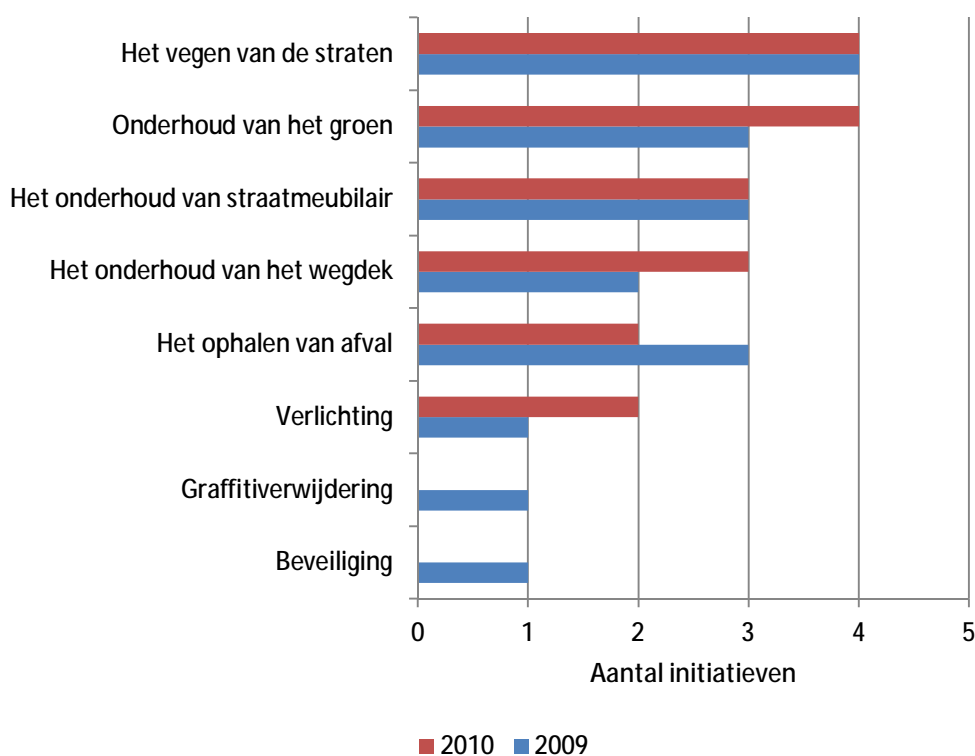
Tabel 16 Een BIZ-organisatie fungeert als spreekbuis voor ondernemers in het BIZ gebied naar de gemeente (volgens gemeenten) (2009, n=19; 2010, n=25)

Figuur 7 Waardering van de samenwerking tussen BIZ organisatie en gemeente door gemeenten (2009, n=19; 2010, n=25)

Tekenen van de uitvoeringsovereenkomst

Bij vijf van de zeven initiatieven waarbij de uitvoeringsovereenkomst is getekend zijn ook afspraken gemaakt over het serviceniveau dat de gemeente levert in de BIZ. Bij één initiatief is dit vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst, bij één initiatief is dit vastgelegd in een ander document, bij twee initiatieven zijn de afspraken alleen mondeling gemaakt en van één initiatief is onbekend of de afspraken zijn vastgelegd. De afspraken die zijn vastgelegd gaan over onderstaande aspecten.

Figuur 8 Aspecten waarover afspraken gemaakt worden met de gemeente over het serviceniveau (n=5)

Perceptiekosten

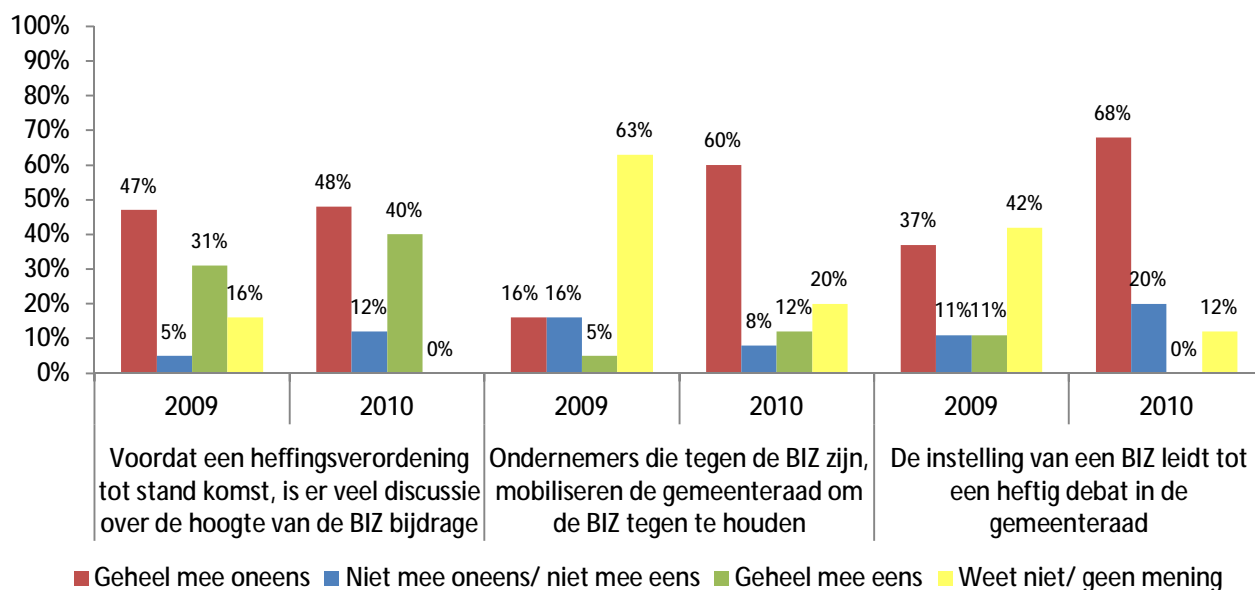
De meeste respondenten geven in gesprekken aan dat er perceptiekosten worden geheven. Deze heffing is bedoeld om de kosten die de gemeenten maken voor heffing, invordering en de bezwaar- en beroepsprocedure (gedeeltelijk) te dekken. In de gesprekken wordt door een aantal gemeenten aangegeven dat in het eerste en/of tweede jaar nog geen heffingskosten worden geheven, de jaren daaropvolgend wel. Uit de enquête volgt dat in die gemeenten waar beoogd is perceptiekosten in rekening te brengen de hoogte daarvan ca. 3% tot 4% van de verwachte opbrengst bedraagt.

Behandeling in de gemeenteraad

Van de ondernemers weet de helft niet of de behandeling van de heffingsverordening in de gemeenteraad een stevig debat opleverde in de gemeenteraad en twee ondernemers geven aan dat het geen stevig debat opleverde. Van de gemeenteambtenaren geeft tweederde aan dat het geen stevig debat opleverde en 12% weet het niet.

Ten opzichte van 2009 wordt voor de gemeenteambtenaren wel duidelijker hoe de gemeenteraad omgaat met de BIZ-initiatieven. Over de hoogte van de BIZ bijdrage wordt in ongeveer 40% van de gemeenten een flinke discussie gevoerd, het mobiliseren van de gemeenteraad door ondernemers

die tegen de BIZ zijn komt bijna niet voor en ook leidt de instelling van een BIZ over het algemeen niet tot een heftig debat in de gemeenteraad.

Figuur 9 Aspecten in de formaliseringsfase beoordeeld door gemeenten (2009, n=19; 2010, n=25)

Draagvlakmeting

Er is bekend dat in totaal (2009 en 2010) bij 77 initiatieven een of meer draagvlakmetingen hebben plaatsgevonden² (zie bijlage III). Bij drie initiatieven heeft de draagvlakmeting na een eerste negatieve uitkomst nogmaals plaatsgevonden. De 77 initiatieven liggen in 33 gemeenten. Van deze initiatieven hebben 45 initiatieven een positief resultaat behaald en is de BIZ van kracht.

Ten opzichte van 2009 zien we een toename in het percentage van de draagvlaktoetsen dat een positief resultaat oplevert. In 2009 was percentage initiatieven dat de draagvlaktoets haalt 40%. In 2010 is dit percentage opgelopen tot 60%.

	2009	2010
Aantal draagvlaktoetsen	20	63
Aantal draagvlaktoetsen gehaald	8	38
% draagvlaktoets gehaald	40%	60%
Aantal tweede meting	0	6
% gehaald in tweede meting	n.v.t.	17%

Tabel 17 Draagvlaktoetsen in 2009 en 2010

² Dit zijn de resultaten t/m 1 februari 2011 van de bij ons bekende initiatieven.

Vorig jaar betrof het nog vrijwel uitsluitend winkelgebieden die de draagvlakmeting hadden gehaald. Inmiddels zijn er ook al meerdere bedrijventerreinen waar een BIZ tot stand is gekomen.

Van de 25 draagvlaktoetsen die afgelopen jaar hebben plaatsgevonden en waarbij onvoldoende draagvlak is geconstateerd is in twintig gevallen bekend welk criterium hierin doorslaggevend is geweest. Van de vijf initiatieven in Soest is alleen bekend dat geen van de initiatieven de draagvlaktoets gehaald heeft. In acht gevallen komt het door een te lage opkomst, in twaalf gevallen door te weinig vóór stemmers. Dit is een verschil met vorig jaar; in 2009 was de opkomst nog het belangrijkste obstakel: bij zeven van de twaalf initiatieven die de draagvlaktoets destijds niet gehaald heeft, kwam dat door een te lage opkomst.

Opvallend is dat ook dit jaar voor vrijwel alle initiatieven in de gemeente Den Haag voldoende draagvlak bestaat. Eén van de factoren die hierop van invloed lijkt te zijn, is het feit dat de gemeente Den Haag de BIZ initiatieven ondersteunt met een kwartiermaker, die ondersteunt bij het opstellen van het plan van aanpak.

Daarnaast valt op dat zes initiatieven na de eerste keer de draagvlakmeting niet te hebben gehaald door onvoldoende opkomst, een tweede maal een draagvlakmeting hebben georganiseerd. Bij één initiatief heeft dit alsnog tot voldoende draagvlak geleid.

Wanneer we kijken naar een aantal factoren die van invloed zouden kunnen zijn op de slagingskans van de draagvlakmeting dan zijn we dat initiatieven waar een vast tarief wordt gehanteerd relatief vaker slagen dan gebieden waar een andere maatstaf wordt gehanteerd. Een verklaring hiervoor kan zijn dat gebieden waar een vast tarief gehanteerd wordt, veelal gebieden zijn waar voorheen hetzelfde bedrag werd geïnd als de contributie van een winkeliersvereniging of ondernemersvereniging. Een andere verklaring is dat met een vast tarief de kosten voor de ondernemers eenvoudiger transparant te maken zijn. Ondernemers weten zo beter waar zij aan toe zijn.

	<i>% dat draagvlaktoets heeft gehaald</i>
Vast tarief	65%
Gedifferentieerd tarief	55%
Naar ratio WOZ-waarde	40%

Tabel 18 Draagvlaktoetsen gehaald naar wijze heffing

Ook zien we dat gebieden met een relatief groot aantal ondernemers minder goed in staat lijken te zijn de draagvlaktoets te halen. Uit gesprekken blijkt dat het persoonlijk benaderen van ondernemers de belangrijkste succesfactor is bij het tot stand komen van een initiatief. In gebieden rond de 100 ondernemers is dat met een aantal bestuursleden van de winkeliers- of ondernemersvereniging nog te doen. In grotere gebieden wordt het als snel te bewerkelijk.

	<i>% dat draagvlaktoets heeft gehaald</i>
<100 ondernemingen	63%
100-199 ondernemingen	74%
>200 ondernemingen	42%

Tabel 19 Draagvlaktoetsen gehaald naar aantal ondernemingen in BIZ gebied

Bovendien slaagt van de winkelgebieden een groter deel van de initiatieven dan van de initiatieven op bedrijventerreinen. Volgens een aantal respondenten heeft het relatief kleine aantal initiatieven op bedrijventerreinen en het lagere slagingspercentage verschillende oorzaken die deels samenhangen met de bovenstaande:

- De omvang van veel bedrijventerreinen (naar aantal vestigingen) is vaak groot;
- De veelal grote diversiteit van bedrijven op bedrijventerreinen naar grootte, aard van de vestiging (opslag, productie, verkoop, etc.), sector en levensfase;
- Het belang van bezoekers voor de onderneming en daarmee de waardering voor de uitstraling van het gebied verschilt vaak sterk;

De boekhoudkundige waardering van de opstallen is vaak erg laag.

Het gezamenlijk belang is op deze terreinen daardoor vaak lastig te vinden. Over het algemeen lijkt dit in winkelgebieden eenvoudiger te gaan.

	<i>% dat draagvlaktoets heeft gehaald</i>
Winkelgebied	60%
Bedrijventerreinen	52%

Tabel 20 Totaal aantal draagvlaktoetsen gehaald naar typering gebied over de periode 2009 en 2010

Uit gesprekken komt naar voren dat naast 'structurele' factoren de belangrijkste factoren die bepalend zijn voor het slagen van een BIZ te maken hebben met de organisatie en het proces.

1. In alle gesprekken komt naar voren dat het persoonlijke benaderen van ondernemers door de initiatiefnemende ondernemers in sterke mate bepalend is voor succes. In gebieden waar de draagvlakmeting is geslaagd is vooraf sterk in persoonlijke contacten geïnvesteerd. Hierdoor zijn de wensen en behoeften van ondernemers voor initiatiefnemers duidelijker geworden, maar ook zijn ondernemers beter geïnformeerd over wat een BIZ voor hen betekent. Bovendien kan door deze inzichten beter worden ingespeeld het aanwezige draagvlak door tarifiering en gebiedsafbakening. Ook het omgekeerde lijkt te gelden: gebieden waar onvoldoende draagvlak is gemeten lijkt dat te komen door onvoldoende aandacht voor dit aspect.
2. In gesprekken komt ook naar voren dat er bij ondernemers een redelijk niveau van organisatie en participatie aanwezig dient te zijn. Respondenten geven aan dat in gebieden waar geen enkele vorm van organisatie bestaat, de kans op een succesvolle BIZ vrijwel nihil is. Waar wel

een organisatievorm aanwezig waarbij de participatie vrijwel 100% is, heeft een BIZ geen toegevoegde waarde. De BIZ lijkt volgens respondenten het meest succesvol te zijn waar circa de helft van de ondernemers in enige vorm georganiseerd is in de vorm van een ondernemers- of winkeliersvereniging.

3. Een faciliterende houding van de gemeente. In gebieden waar de draagvlakmeting succesvol is verlopen, hebben gemeenten veelal een actieve en maximaal faciliterende rol op de achtergrond gespeeld.

3.5 Uitvoeringsfase

Er zijn acht initiatieven die zich vanaf 1 januari 2010 in de uitvoeringsfase bevinden. Van deze initiatieven zijn de ondernemers in de BI-zone allemaal gevraagd deel te nemen aan de enquête. Daarnaast is aan alle initiatiefnemende ondernemers gevraagd in welke fase hun initiatief zich bevindt. Dit is gebeurd in oktober/november 2010. Veertien ondernemers gaven aan op dat moment in de uitvoeringsfase te zitten. Dit zijn deels ondernemers uit de acht initiatieven die op 1 januari 2010 van start gingen maar ook uit initiatieven die op een later moment van start zijn gegaan. Onderstaand wordt eerst weergegeven hoe de initiatiefnemers tegen de uitvoeringsfase aankijken en vervolgens naar de ondernemers in het algemeen in de zones. Omdat pas per 2010 initiatieven zich in de uitvoeringsfase bevinden is het niet mogelijk om een vergelijking te maken met 2009.

Initiatiefnemers

Dertien van de veertien initiatiefnemers geeft aan dat er al resultaten zijn geboekt en één weet het niet. De resultaten die genoemd worden zijn:

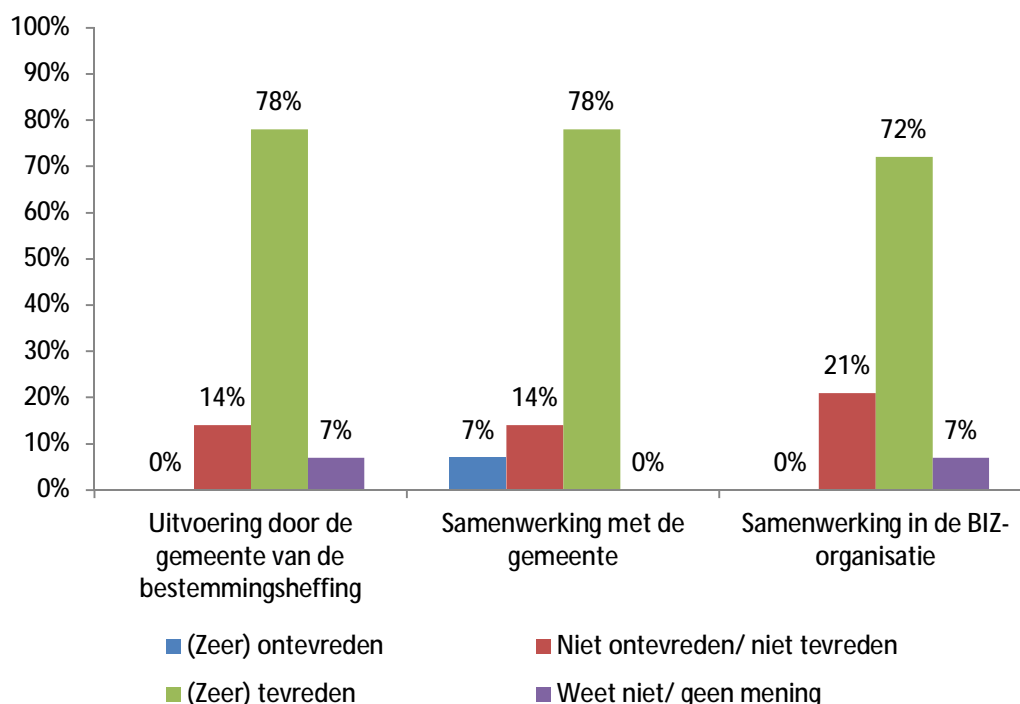
- Er zijn evenementen georganiseerd
- KVO is geïntegreerd in BIZ
- Overleg met diverse instanties
- Groenvoorziening verbeterd
- Collectiviteit vergroot

Het draagvlak voor de BIZ blijft naar mening van het grootste deel van de initiatiefnemers gelijk. Eén initiatiefnemer geeft aan dat het afneemt en 28% geeft aan dat toe neemt.

	<i>N</i>	<i>%</i>
Neemt erg af	0	0%
Neemt af	1	7%
Blijft gelijk	8	57%
Neemt toe	3	21%
Neemt erg toe	1	7%
Weet niet/ geen mening	1	7%

Tabel 21 Draagvlakontwikkeling in de uitvoeringsfase

Over het algemeen zijn de initiatiefnemende ondernemers tevreden over de wijze waarop de gemeente de bestemmingsheffing uitvoert, de samenwerking met de gemeente in de uitvoeringsfase en de samenwerking in de BIZ organisatie.

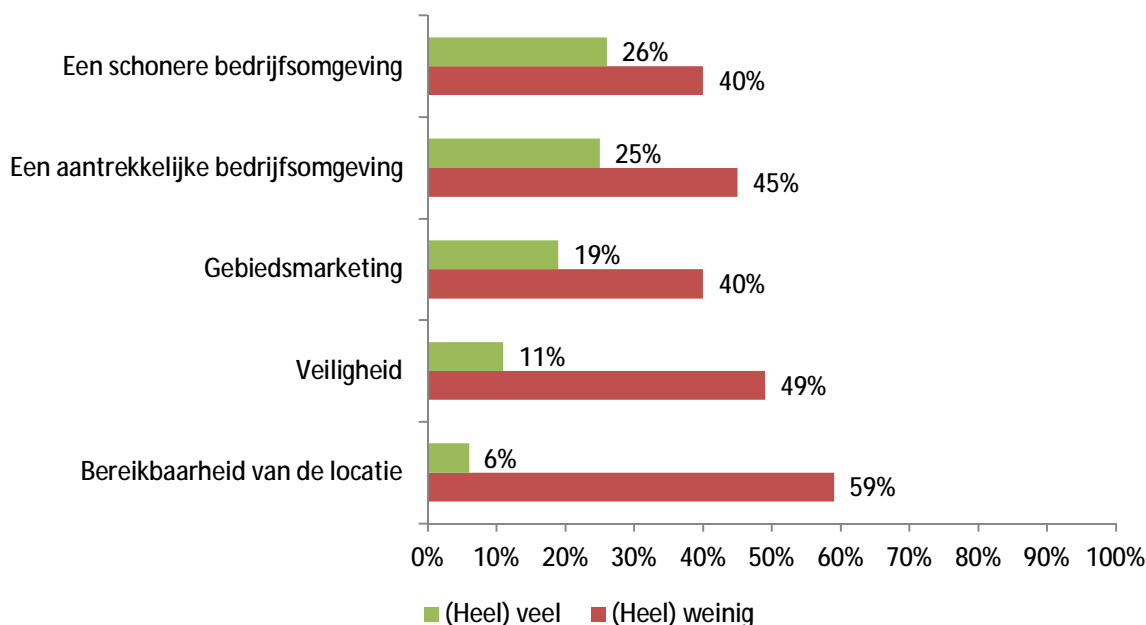
Figuur 10 Aspecten in de uitvoeringsfase beoordeeld door de initiatiefnemende ondernemers

Ondernemers in de BIZ

Er is aan 1247 ondernemers in de BI-Zones gevraagd om de enquête in te vullen. De 1247 ondernemers zijn geselecteerd op basis van de afbakening van de zone en de inschrijvingen bij de KvK in het gebied. In totaal hebben 63 ondernemers de vragenlijst ingevuld. Alle zones die in 2010 in de uitvoeringsfase waren en waarvan respondenten de vragenlijst hebben ingevuld zijn winkelgebieden. Van de 63 ondernemers die hebben gereageerd, zijn er 33 actief in de detailhandel, acht in de zakelijke dienstverlening, zeven in de gezondheidszorg, drie in de horeca en de overige twaalf zitten in de categorie overig. De resultaten van de ondernemers in de BIZ geven daarmee een indicatief beeld en zijn niet representatief.

- Resultaten. De experimentenwet BIZ is in het leven geroepen om doelstelling op het gebied van schoon, heel en veilig te bewerkstelligen. Aan de ondernemers in de BIZ is daarom gevraagd in hoeverre zij van mening zijn dat de BIZ heeft bijgedragen op deze verschillende aspecten.

Figuur 11 De bijdrage van de BIZ aan de genoemde aspecten volgens ondernemers in de BIZ

De grootste groep ondernemers vindt dat de BIZ bijdraagt aan een schonere bedrijfsomgeving en een aantrekkelijker bedrijfsomgeving. Toch is de algemene tendens dat de ondernemers uit de zone op de doelstellingen waarvoor de experimentenwet is ontworpen nog weinig verbetering zien.

Hierbij moet opgemerkt worden dat veel gebieden waar een BIZ is opgericht een bepaalde organisatiegraad hebben en een achtergrond kennen van collectieve voorzieningen. Met de invoering van een BIZ worden er geen nieuwe activiteiten uitgevoerd, maar worden bestaande activiteiten op een andere wijze gefinancierd. Dit heeft als gevolg dat effecten in termen van een schonere of veiliger omgeving niet direct zichtbaar zijn.

Van de ondernemers in het gebied geeft 28% aan dat er al resultaten zijn geboekt met de BIZ, 33% geeft aan dat er geen resultaten zijn geboekt maar de grootste groep 39% geeft aan dat zij niet weten of er al resultaten zijn geboekt. De resultaten die zijn geboekt, zijn volgens de ondernemers de volgende:

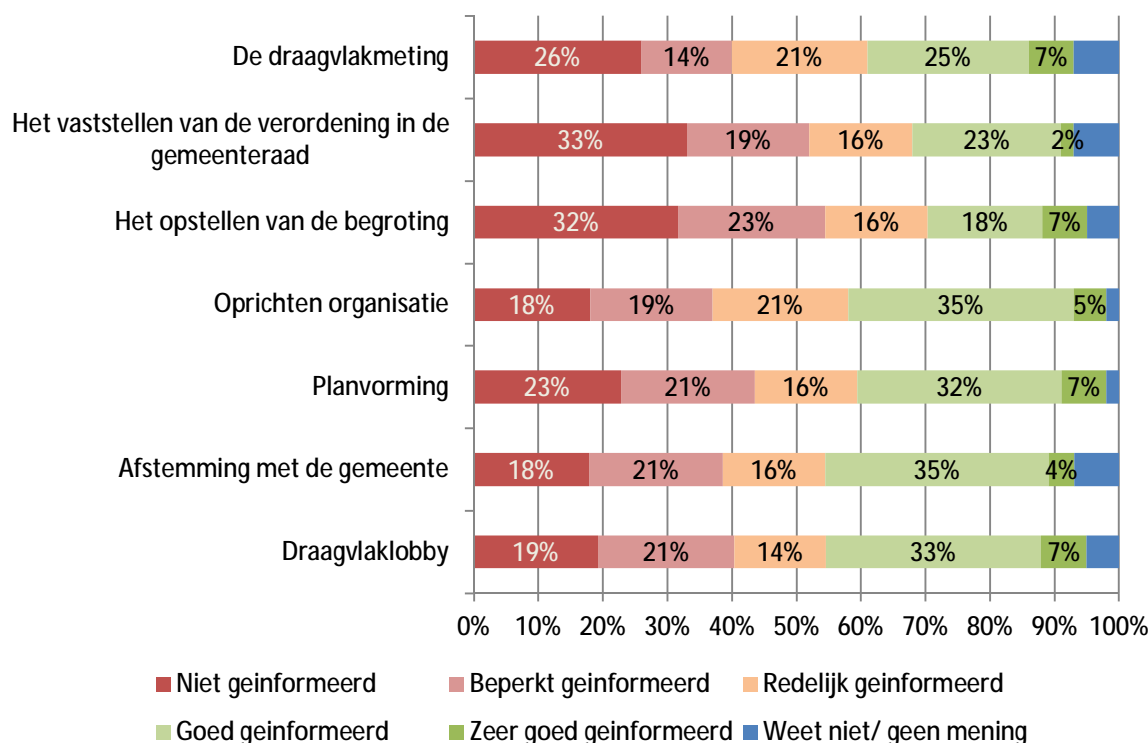
- Feestverlichting.
- Er wordt meer georganiseerd.
- Er wordt meer aan onderhoud gedaan door de gemeente.
- Iedereen betaalt mee.

- Draagvlak creëren. Om draagvlak te creëren bij ondernemers in een BIZ lijkt informeren en communicatie een belangrijk onderdeel. Een ongeveer net zo groot deel van de ondernemers geeft aan dat zij beperkt of niet zijn geïnformeerd over de activiteiten die zijn ondernomen om de BIZ op te richten als het deel ondernemers dat aangeeft dat zij goed of zeer goed zijn geïnformeerd.

De inspraak die de ondernemers in het gebied hebben gehad op aspecten van de planvorming wordt als zeer beperkt ervaren. Ongeveer de helft van de ondernemers geeft aan geen inspraak te hebben gehad op de verschillende aspecten. De inspraak die men had op een schaal van 1, geen inspraak tot 5, veel inspraak scoorden de verschillende aspecten als volgt:

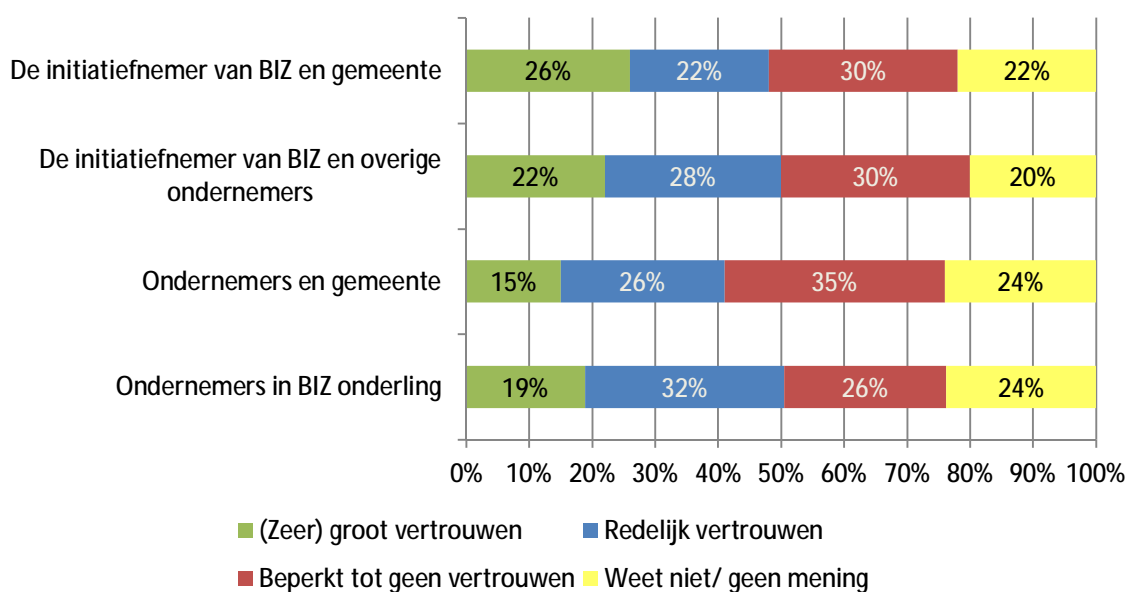
	<i>N</i>	<i>Gemiddelde score</i>
Te ondernemen activiteiten	44	2,14
Afbakening van de BIZ	43	1,77
De hoogte van de heffing	46	1,41
Het bestuur van de BIZ	44	2,14

Tabel 22 Inspraak van ondernemers op de verschillende aspecten in de planvorming

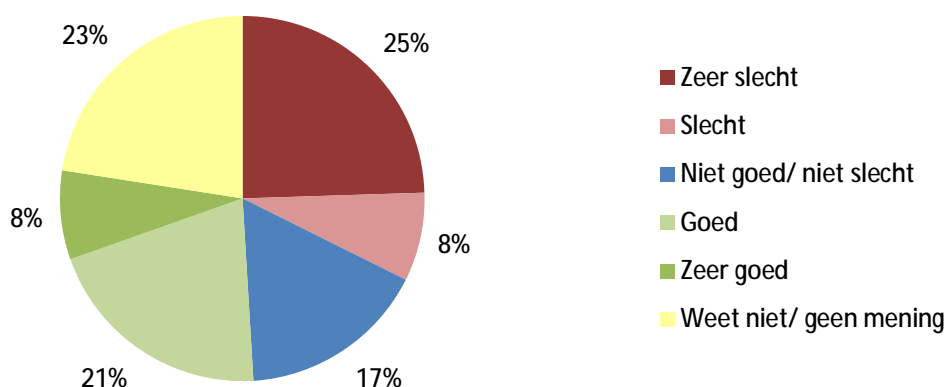
Figuur 12 Mate waarin de ondernemers in de BIZ zijn geïnformeerd over de verschillende activiteiten bij de totstandkoming van de BIZ

- Onderling vertrouwen. De ondernemers in het gebied zijn veel kritischer over het onderling vertrouwen tussen de verschillende groepen dan de gemeente en de initiatiefnemende ondernemers, ook over het vertrouwen tussen de initiatiefnemer van de BIZ en de gemeente.

Figuur 13 Beoordeling van vertrouwen tussen partijen betrokken bij de BIZ volgens ondernemers in de BIZ

- Kosten en baten. Er zijn net iets meer ondernemers die de verhouding tussen de BIZ-bijdrage en de activiteiten die daarvoor worden uitgevoerd (zeer) slecht vinden dan ondernemers die hem (zeer) goed vinden.

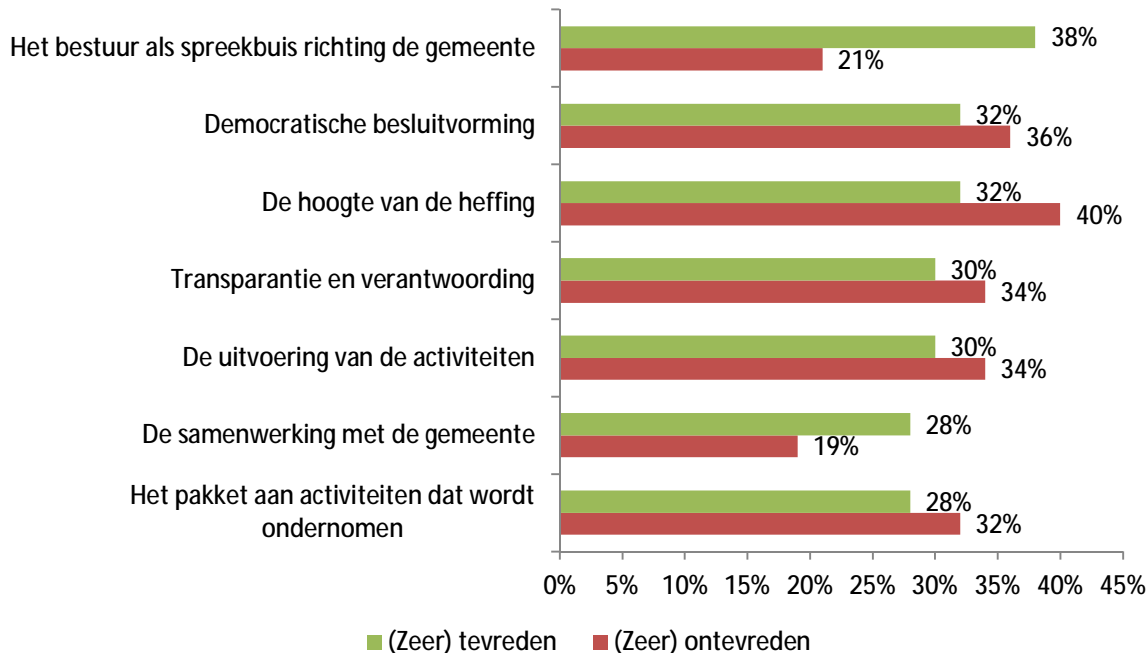
Figuur 14 Beoordeling van de verhouding tussen de BIZ-bijdrage en de activiteiten die worden uitgevoerd volgens de ondernemers in de BIZ

Van de ondernemers vindt 36% dat de kosten opwegen tegen de baten om de volgende redenen:

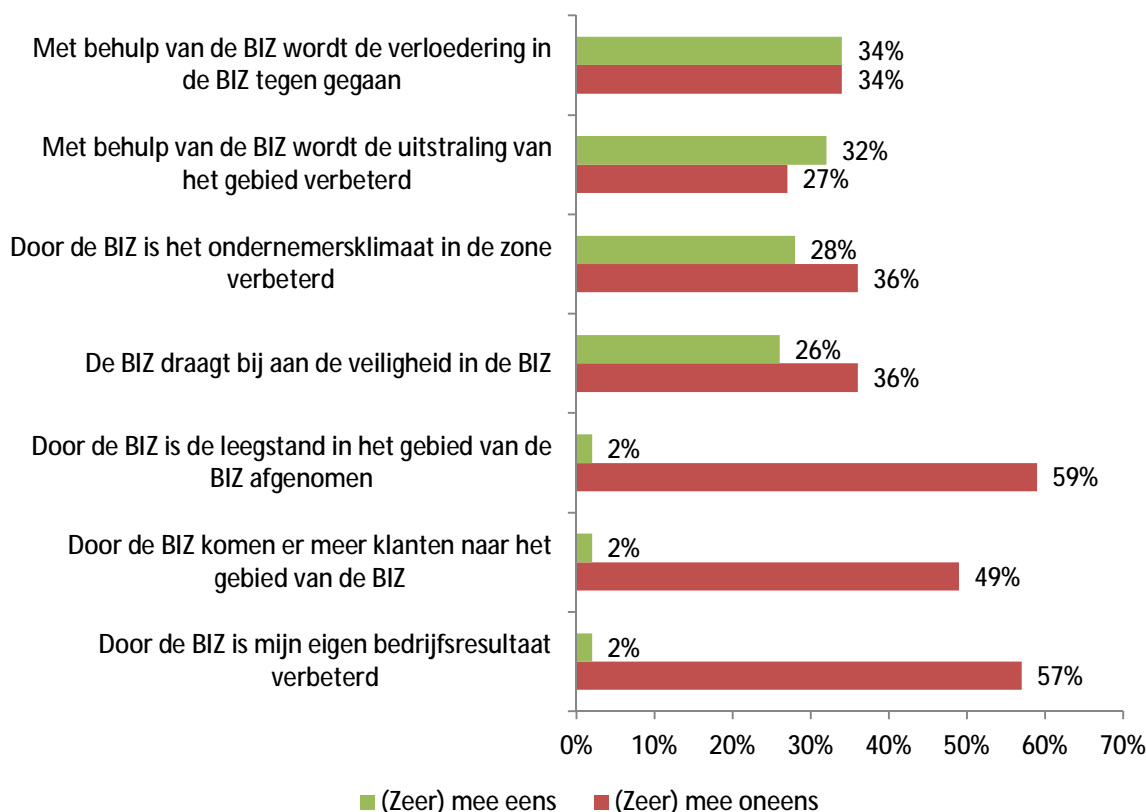
- Iedereen betaalt mee.
- De bijdrage is gelijk aan die aan de winkeliersvereniging.
- Er worden de juiste activiteiten uitgevoerd.
- Er wordt veel voor het geld gedaan.

64% van de ondernemers vindt echter dat de kosten niet opwegen tegen de baten vanwege de volgende redenen:

- Er wordt relatief veel geld besteed aan vergoeding van de bestuurder(s) en perceptiekosten.
- Er zijn nog geen activiteiten ontplooid
- Er is geen verschil/voordeel merkbaar.

Figuur 15 Tevredenheid over verschillende aspecten van de BIZ

Figuur 16 Mate waarin ondernemers binnen een BIZ het eens zijn met de stelling

Als belangrijkste voordelen van een BIZ noemen de ondernemers in het gebied het feit dat alle ondernemers in het gebied meebetalen. Ook wordt genoemd dat hierdoor meer geld te besteden is. Er is echter ook een groep (25%) die aangeeft geen enkel voordeel te zien. Gezien het feit dat bij voldoende draagvlak alle ondernemers verplicht worden te betalen, zal er altijd een groep blijven bestaan die ontevreden is over de BIZ. 20% van de respondenten geeft aan geen knelpunten te ervaren. De belangrijkste knelpunten die ervaren worden in (de organisatie van) de BIZ zijn:

- Oneerlijke verdeling tussen de kosten en baten. In gebieden met een vast tarief wordt het door een deel van de respondenten oneerlijk gevonden dat een kleine ondernemer evenveel betaalt als een grote ondernemer. Ook wordt het door een aantal respondenten in een aantal gebieden oneerlijk gevonden dat bepaalde branches verplicht zijn een bijdrage te betalen hoewel de BIZ hen niets oplevert (gezondheidszorg, kunst en cultuur).
- Gebrek aan communicatie. Een deel van de respondenten is van mening onvoldoende geïnformeerd te zijn over de consequenties van een BIZ.
- Hoogte bijdrage. Een deel van de respondenten ervaart de BIZ bijdrage als (te) hoog.

4. Kosten en baten

4.1 Inleiding

Om de kosten en baten in deze tweede meting in kaart te brengen is bij initiatiefnemende ondernemers gekeken naar de tijdsinvestering die de verschillende activiteiten uit de eerste twee fasen hen kosten. Ook is gevraagd wat het oordeel is over de tijdsinvestering: is het de moeite waard of niet? Daarnaast is het oordeel gevraagd over de verwachte kosten en baten. Verder zijn ook de gemeenten gevraagd naar het oordeel over de tijdsinvestering en de verwachte kosten en baten.

4.2 Tijdsinvestering

De tijd die de ondernemers van de verschillende initiatieven steken in de diverse activiteiten verschilt erg. Gemiddeld wordt de meeste tijd gestoken in de oprichting van de organisatie. Behandeling in de gemeenteraad en het tekenen van de uitvoeringsovereenkomst kosten de ondernemers de minste tijd.

	N	Minimum	Maximum	Gemiddelde
Draagvlaklobby	1	90	90	90
Afstemming met de gemeenteraad	4	15	80	40
Planvorming	4	27	80	46
Oprichting van organisatie	17	10	480	199
Behandeling in de gemeenteraad	11	0	48	13
Tekenen van de uitvoeringsovereenkomst	9	1	54	22
Draagvlakmeting	3	1	12	6

Tabel 23 Gemiddelde tijd in uren die in de verschillende activiteiten van de oprichting van een BIZ worden gestoken door initiatiefnemende ondernemers

4.3 Oordeel over de tijdsinvestering

Informele overlegfase

Zowel bij de draagvlaklobby, de afstemming met de gemeente als bij de planvorming geven de initiatiefnemende ondernemers van de vier initiatieven die informatie hebben verstrekt over de informele overlegfase aan dat het veel tijd kost maar dat het (zeer) de moeite waard is.

Formaliseringsfase

De initiatiefnemende ondernemers die informatie hebben verstrekt over de formaliseringsfase geven allen aan dat de oprichting van een organisatie veel tijd kost maar dat dit (zeer) de moeite waard is. Over tijd die gestoken wordt in de behandeling in de gemeenteraad en het tekenen van de

uitvoeringsovereenkomst zijn de meningen wat meer verdeeld. Van de elf initiatiefnemende ondernemers die over de behandeling in de gemeenteraad een oordeel hebben gegeven twee aan dat het veel tijd kost, vier dat het niet veel maar ook niet weinig tijd kost en vier dat het (heel) weinig tijd kost. Bijna allen vinden dat dit (zeer) de moeite waard is.

Over het tekenen van de uitvoeringsovereenkomst hebben negen initiatiefnemende ondernemers hun mening gegeven. Twee derde vindt dat het niet veel maar ook niet weinig tijd kost, één ondernemer vindt dat het veel tijd kost en twee ondernemers dat het (heel) weinig tijd kost. Zij vinden het allen (zeer) de moeite waard.

Tenslotte vinden de initiatiefnemende ondernemers de draagvlakmeting (zeer) veel tijd kosten maar zij vinden dit ook (zeer) de moeite waard.

De gemeenten geven aan veel tijd kwijt te zijn met de afstemming tussen de verschillende partijen binnen een BIZ organisatie. Ook is ruim de helft van de ondervraagde gemeenteambtenaren ontevreden over de tijdsinvestering die het kost om een BIZ zone in te kunnen stellen, maar ook het aandeel dat tevreden is, is toegenomen, zie onderstaande tabellen.

	2009		2010	
	N	%	N	%
Zeer ontevreden	2	11%	4	16%
Ontevreden	7	37%	10	40%
Niet ontevreden/ niet tevreden	4	21%	1	4%
Tevreden	3	16%	8	32%
Zeer tevreden	1	5%	0	0%
Weet niet/ geen mening	2	11%	2	8%

Tabel 24 Mate van tevredenheid van gemeenten over de tijdsinvestering door gemeenten (2009, n=19; 2010, n=25)

	2009		2010	
	N	%	N	%
Geheel mee oneens	1	5%	1	4%
Mee oneens	2	11%	7	28%
Niet mee oneens/ niet mee eens	5	26%	3	12%
Mee eens	8	42%	4	16%
Geheel mee eens	2	11%	9	36%
Weet niet/ geen mening	1	5%	1	4%

Tabel 25 De afstemming tussen de verschillende partijen binnen een BIZ kost de gemeente veel tijd (2009, n=19; 2010, n=25)

4.4 Algemeen oordeel

Van de gemeenten geeft 92% aan dat de kosten opwegen tegen de verwachte baten, zoals een eerlijker verdeling van lasten en verbetering van het gebied. Dit is een toename van 20% ten opzichte van vorig jaar. Er worden ook kanttekeningen geplaatst omdat het effect pas op de lange termijn zichtbaar wordt. Er moet nu vooral veel tijd worden geïnvesteerd, ook vanwege het experimentele karakter, terwijl je niet weet wat de uitkomsten van de draagvlakmeting zijn. Hierin is weinig veranderd ten opzichte van de opmerking van vorig jaar. Wel wordt dit jaar nog aangegeven dat er ook maatschappelijke baten zijn zoals de verbeterde sociale cohesie tussen ondernemers.

Ten aanzien van de verhouding tussen kosten en baten bestaat bij gesprekspartners geen eenduidig beeld. Doordat de meeste initiatieven nog niet zo lang in de uitvoeringsfase zijn hebben velen daar nog geen zicht op. Een gemeente constateert dat de kosten die gemeente heeft gemaakt gelijk zijn aan de totale opbrengsten van alle initiatieven binnen de gemeenten.

Baten doen zich voor in 'zachtere' aspecten zoals een grotere betrokkenheid van ondernemers bij het gebied. Dit uit zich onder meer in grotere bereidheid om te participeren in bestuur of commissies. Daarnaast noemen enkele respondenten dat als gevolg van de BIZ de professionaliteit van de bestaande ondernemersorganisatie is toegenomen. Omdat er meer ruimte is om voor de uitvoering van bepaalde taken te betalen, zijn partijen meer aanspreekbaar op hun daden.

Een aspect dat door meerdere respondenten genoemd wordt is dat door de verbeterde organisatiegraad een platform is ontstaan voor gebiedsontwikkeling op langere termijn. De BIZ organisatie is daarmee niet alleen een partner voor de gemeente, maar ook richting vastgoedeigenaren, woningcorporaties en ontwikkelaars.

Van één initiatief is bekend dat er een effectstudie heeft plaatsgevonden, waarbij de waardering van het gebied door bezoekers na invoering van de BIZ is vergeleken met de waardering van het gebied door bezoekers voor invoering van de BIZ, waaruit blijkt dat de beoordeling van het winkelgebied aanzienlijk is verbeterd.

5. Samenvatting

Uit zowel de enquête en de gevoerde gesprekken blijkt evenals vorig jaar brede waardering voor het principe van het BIZ instrument, bij zowel initiatiefnemende ondernemers als gemeenten. Dit komt niet alleen tot uiting in de bereidheid tot deelname aan de gesprekken, maar ook in de breedte waarmee met het instrument gewerkt wordt. Het BIZ instrument wordt in grote en kleine gemeenten, winkelgebieden en bedrijventerreinen en door heel het land ingezet. Het is daarmee een instrument dat duidelijk in een behoefte voorziet. De behoefte om goede initiatieven betaalbaar te maken door *free riders* uit te sluiten is groot. Dat op dit punt wetgeving is gekomen wordt door een groot aantal respondenten als een welkome aanvulling gezien.

Ten opzichte van vorig jaar zien we een aantal ontwikkelingen:

- Het aantal initiatieven is toegenomen. Het aantal initiatieven dat afgelopen jaar actief is (geweest), is meer dan verdubbeld ten opzichte van het jaar daarvoor.
- Het slagingspercentage van de draagvlakmetingen is toegenomen. In 2009 haalde circa 40% de draagvlakmeting, afgelopen jaar is dat percentage gestegen naar circa 60%. Momenteel is voor 45 initiatieven voldoende draagvlak vastgesteld, ten opzichte van acht vorig jaar.
- De algehele tevredenheid met het instrument is ten opzichte van vorig jaar eveneens toegenomen. Van de bevraagde gemeenten is 20% (zeer) ontevreden en 52% is (zeer) tevreden, zie onderstaande tabel.

	2009		2010	
	N	%	N	%
Zeer tevreden	1	5%	3	12%
Tevreden	5	26%	10	40%
Niet ontevreden/ niet tevreden	4	21%	7	28%
Ontevreden	5	26%	4	16%
Zeer ontevreden	3	16%	1	4%
Weet niet/ geen mening	1	5%	0	0%

Tabel 26 Tevredenheid van gemeenten over de procedure om tot een BIZ te komen

- Er lijkt meer ervaring te zijn gekomen in de toepassing van het instrument. Voor de onduidelijkheden in de interpretatie van de Wet die zich vorig jaar in de breedte voordeden is op veel plaatsen een modus gevonden. Dit betekent niet dat de knelpunten opgelost zijn. Nog steeds ervaart 68% van de gemeenten knelpunten in de procedure van de BIZ, ten opzichte van circa 75% vorig jaar.
- Het onderling vertrouwen tussen gemeenten en initiatiefnemende ondernemers is licht toegenomen. Ook is er meer eenduidigheid in de beelden van gemeenten en initiatiefnemende ondernemers over onderling vertrouwen gekomen. De inschatting die gemeenten en

initiatiefnemende ondernemers maken over het vertrouwen van ondernemers in het gebied ligt vrij dicht bij elkaar.

Hoewel gemeenten en initiatiefnemende ondernemers positief zijn, is een deel van de ondernemers in BIZ-gebieden vrij kritisch, onder meer vanwege het (nog) ontbreken van zichtbare resultaten, onvoldoende communicatie over en betrokkenheid bij de planvorming en onevenwichtige verdeling van kosten. Dit is deels verklaarbaar omdat effecten in termen van schoon, heel en veilig ook nog niet zichtbaar kunnen zijn, omdat initiatieven pas net gestart zijn. Deels is dit te verklaren doordat er in veel BIZ-en geen nieuwe activiteiten worden uitgevoerd, maar de bestaande activiteiten op een nieuwe manier gefinancierd worden. Anderzijds is het bestaan van een kritische groep inherent aan het instrument gezien het verplichte karakter van de heffing.

Ook komt naar voren dat bij de ondernemers in het gebied wantrouwen ten opzichte van de gemeente/overheid overwonnen moet worden. Wantrouwen dat mede wordt ingegeven vanuit onbekendheid met de huidige kosten voor ondernemers en het serviceniveau van de gemeente maar ook vanuit onbekendheid met het instrument BIZ. Op dit punt, zo geven respondenten aan, kan voorlichting in de breedte versterkt worden.

Wel zijn er signalen dat de eerste effecten zich met name manifesteren in grotere betrokkenheid van ondernemers bij het gebied. Ook vergroot een BIZ de organisatiegraad van ondernemers en, in een aantal gevallen, de professionaliteit daarvan. Respondenten geven aan dat zo, op termijn, een partner ontstaat voor gemeenten, eigenaren, woningcorporaties en ontwikkelaars om gebiedsontwikkeling vorm te geven.

Best practices

In de gesprekken met ambtenaren en initiatiefnemende ondernemers zijn verschillende best practices geïdentificeerd. Ten opzichte van vorig jaar is hierin nauwelijks verandering gekomen.

- Investeer als initiatiefnemende ondernemer in persoonlijke contacten met ondernemers. Dit kan bijvoorbeeld door het benoemen van ambassadeurs. Dit kan ook door het persoonlijk inventariseren van de behoeften van ondernemers, en door bijvoorbeeld de ondernemers op te roepen te gaan stemmen en dit gezamenlijk te doen. Dit vereist veel inzet van met name de initiatiefnemende ondernemers, temeer daar dat vaak een kleine groep is.
- Een faciliterende houding van de gemeente. In gebieden waar de draagvlakmeting succesvol is verlopen, hebben gemeenten veelal een actieve en maximaal faciliterende rol op de achtergrond gespeeld. Dit kan onder meer door het (binnen de grenzen van de wet) ter beschikking stellen van gegevens over objecten binnen het beoogde gebied, het ondersteunen bij het schrijven van een plan van aanpak of het ter beschikking stellen van een deskundige.
- Formuleer scherpe doelstellingen. Beter één concreet doel en bijbehorende activiteit waar iedereen achter kan staan, dan tien (lange termijn) ambities waarover onenigheid kan ontstaan.
- Sluit aan bij bestaande initiatieven, doelen en activiteiten waarvoor al draagvlak bestaat. Het verkrijgen van draagvlak voor nieuwe initiatieven is veel moeilijker.

Berenschot

- Besteed zorg aan de wijze van communicatie: duidelijk en herkenbaar. Herkenbaar omdat ondernemers en gemeente communiceren vanuit verschillende organisaties op verschillende tijden in het proces. Als het stembiljet van de gemeente niet herkend wordt als onderdeel van het BIZ traject waar eerder door bijvoorbeeld de ondernemersvereniging aandacht voor gevraagd is, zal de respons lager zijn. Geef duidelijk en transparant inzicht in de kosten en opbrengsten voor ondernemers.

Bijlage I

Gesprekspartners

Geïnterviewde personen

Angelie Waajen (Citymanager Parkmanagement Roermond)

Marian Evers (gemeente Roermond)

Brigitte Hulscher (gemeente Utrecht)

Richard Kraan (Stichting Kantorenpark Rijnsweerd)

Rick Naaktgeboren (gemeente Dordrecht)

Menke Hopma (Stichting Beveiliging Bedrijventerreinen Dordrecht)

Peter Brandenburg (Stichting Beveiliging Bedrijventerreinen Dordrecht)

Joost van Hameren (gemeente Noordwijk)

Joop Maat (gemeente Alphen aan den Rijn)

Edwin ten Brink (Vereniging van Ondernemingen in Alphen aan den Rijn e.o.)

Marije Drost (gemeente Hilversum)

Bert ten Brink (BIZ Gijsbrecht, Hilversum)

Harry Vogels (BIZ Gijsbrecht, Hilversum)

Wim van Velhuizen (belastingdienst gemeente Rotterdam)

Sipko van der Vlegel (belastingdienst gemeente Rotterdam)

Virginie Hutting (belastingdienst gemeente Rotterdam)

Benno de Jong (Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam)

Douwe Terpstra (Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam)

Cornelis Los (Bureau F_Fect)

Paul van Min (gemeente Den Haag)

Remi Rosendahl (belastingdienst gemeente Den Haag)

Frits Lubout (BIZ Dierenselaan)

Bijlage II

Overzicht BIZ initiatieven 2010

Berenschot

Naam_locatie_BIZ	Gemeente	# Ondernemers	Omvang gem.	Jaar	Fase_2010	Typering
Stadshart Alphen a/d Rijn	Alphen aan den Rijn	>200	Middelgroot	2009	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Bedrijventerrein Molenwetering	Alphen aan den Rijn	>200	Middelgroot	2009	Initiatief gestopt	Bedrijventerrein
Ameland	Ameland		Klein	2009	Initiatief gestopt	Anders
Neptunusplein	Amersfoort	<100	Groot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Bedrijventerrein Bijdorp	Barendrecht	100-199	Klein	2010	Formaliseringsfase	Bedrijventerrein
Centrum Bergambacht	Bergambacht		Klein	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Binnenstad Bergen op Zoom zone B	Bergen op Zoom	100-199	Middelgroot	2009	Formaliseringsfase	Winkelgebied
Binnenstad Bergen op Zoom zone A	Bergen op Zoom	>200	Middelgroot	2009	Formaliseringsfase	Winkelgebied
Steenakker	Breda		Groot	2010	Informele overlegfase	Bedrijventerrein
Binnenstad van Brielle	Brielle	>200	Klein	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Gemengd terrein
Centrum Mijdrecht	De Ronde Venen		Klein	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Schieoevers	Delft		Middelgroot	2009	Initiatief gestopt	Bedrijventerrein
Keizerstraat	Den Haag	<100	Groot	2009	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Buurtschap Centrum 2005 (Denneweg e.o.)	Den Haag	100-199	Groot	2009	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Winkelgebied Dierenselaan/Apeldoorselaan	Den Haag	<100	Groot	2009	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Belgisch Park	Den Haag	<100	Groot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Paul Krugerlaan	Den Haag	100-199	Groot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Theresiastraat	Den Haag	100-199	Groot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
ZKD	Den Haag	>200	Groot	2010	Informele overlegfase	Bedrijventerrein
Badhuisstraat	Den Haag		Groot	2010	Informele overlegfase	Winkelgebied
Boekhorststraat	Den Haag		Groot	2010	Informele overlegfase	Winkelgebied
Forepark	Den Haag		Groot	2010	Informele overlegfase	Bedrijventerrein
Reinkenstraat	Den Haag		Groot	2010	Informele overlegfase	Winkelgebied
Vruchtenbuurt	Den Haag		Groot	2010	Informele overlegfase	Winkelgebied
Weimarstraat	Den Haag	100-199	Groot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Hofkwartier	Den Haag	>200	Groot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Winkelgebied Paleis Noordeinde	Den Haag	100-199	Groot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Fahrenheitstraat/Thomsonlaan (Segbroek)	Den Haag	100-199	Groot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
City Center (Spuistraat e.o.)	Den Haag	100-199	Groot	2009	Informele overlegfase	Winkelgebied
Krabbepolder	Dordrecht	<100	Groot	2009	Formaliseringsfase	Bedrijventerrein
Dordste Kil 1	Dordrecht		Groot	2009	Formaliseringsfase	Bedrijventerrein
Dordste Kil 2	Dordrecht		Groot	2009	Formaliseringsfase	Bedrijventerrein
LouterBloemen	Dordrecht		Groot	2009	Formaliseringsfase	Bedrijventerrein
Centrum Eindhoven	Eindhoven	>200	Groot	2009	Initiatief gestopt	Winkelgebied
Industrieterrein Stellendam Havens	Goedereede	100-199	Klein	2009	Uitvoeringsfase	Bedrijventerrein
Bedrijventerrein Waarderpolder	Haarlem	>200	Groot	2009	Draagvlaktoets niet gehaald	Bedrijventerrein
Spoorzicht	Haarlemmermeer	100-199	Groot	2009	Draagvlaktoets niet gehaald	Bedrijventerrein
De Peulen	Hardinxveld-G'dam		Klein	2009	Initiatief gestopt	Bedrijventerrein
Winkelcentrum Hartje Hoensbroek	Heerlen		Middelgroot	2010	Formaliseringsfase	Winkelgebied
Oranje Nassaustraat	Heerlen		Middelgroot	2010	Formaliseringsfase	Winkelgebied
Bedrijvenpark Twentekanaal	Hengelo (OV)	>200	Middelgroot	2009	Draagvlaktoets niet gehaald	Bedrijventerrein
Westermaat Zuid	Hengelo (OV)	>200	Middelgroot	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Bedrijventerrein
Binnenstad Hengelo	Hengelo (OV)	>200	Middelgroot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Centrum Hillegom	Hillegom		Klein	2009	Initiatief gestopt	Winkelgebied
Winkelgebied Gijsbrecht van Amstelstraat	Hilversum	100-199	Middelgroot	2009	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Centrumgebied Hoogeveen	Hoogeveen	>200	Middelgroot	2009	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Van diepeningenlaan wc santhorst	Leiderdorp		Klein	2009	Initiatief gestopt	Winkelgebied
Stadshart Lelystad	Lelystad		Middelgroot	2010	Informele overlegfase	Winkelgebied
De Geerden	Maasdriel	<100	Klein	2010	Informele overlegfase	Bedrijventerrein
Stadshart Maassluis	Maassluis		Klein	2009	Informele overlegfase	Winkelgebied

Berenschot

Naam_locatie_BIZ	Gemeente	# Ondernemers	Omvang gem.	Jaar	Fase_2010	Typering
Centrum Maastricht	Maastricht	>200	Groot	2010	Informele overlegfase	Winkelgebied
Winkelcentrum D'n Diek	Middelharnis		Klein	2009	Initiatief gestopt	Winkelgebied
Centrum Beilen	Midden Drenthe	<100	Klein	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Bedrijventerrein West Kanaaldijk	Nijmegen	>200	Groot	2009	Initiatief gestopt	Bedrijventerrein
s'Gravendijk / Klei Oost	Noordwijk ZH	<100	Klein	2009	Informele overlegfase	Bedrijventerrein
Hoofdstraat	Noordwijk ZH	100-199	Klein	2009	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Winkels Kern Noordwijk Binnen	Noordwijk ZH	<100	Klein	2010	Informele overlegfase	Winkelgebied
Centrum Noordwijkerhout	Noordwijkerhout	100-199	Klein	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
De Bosschen	Oud-Beijerland	<100	Klein	2010	Formaliseringsfase	Bedrijventerrein
De Hoogerwerf	Oud-Beijerland	100-199	Klein	2010	Formaliseringsfase	Bedrijventerrein
Oud-Rijswijk	Rijswijk	100-199	Klein	2009	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Stadsrand Noord	Roermond	100-199	Middelgroot	2009	Draagvlaktoets niet gehaald	Bedrijventerrein
Merum	Roermond	<100	Middelgroot	2010	Uitvoeringsfase	Bedrijventerrein
Swalmen	Roermond	<100	Middelgroot	2010	Uitvoeringsfase	Bedrijventerrein
Centrum Swalmen	Roermond		Middelgroot	2010	Formaliseringsfase	Winkelgebied
Retailpark	Roermond		Middelgroot	2010	Formaliseringsfase	Winkelgebied
Willem Alexander	Roermond	<100	Middelgroot	2010	Uitvoeringsfase	Bedrijventerrein
Roerstreek	Roermond	100-199	Middelgroot	2010	Uitvoeringsfase	Bedrijventerrein
Binnenstad Roermond	Roermond	>200	Middelgroot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Binnenstad Roosendaal	Roosendaal	>200	Middelgroot	2009	Initiatief gestopt	Winkelgebied
Bedrijventerrein Hordijk	Rotterdam	100-199	Groot	2009	Draagvlaktoets niet gehaald	Bedrijventerrein
Bedrijventerrein Noord West Rotterdam	Rotterdam	>200	Groot	2009	Initiatief gestopt	Bedrijventerrein
Rodezand	Rotterdam	<100	Groot	2009	Initiatief gestopt	Winkelgebied
Aert van Nesstraat	Rotterdam		Groot	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
Hoogstraat	Rotterdam		Groot	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
Karel Doormanstraat	Rotterdam		Groot	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
Korte Hoogstraat	Rotterdam		Groot	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
Nieuwe Binnenweg	Rotterdam	100-199	Groot	2009	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Lusthofstraat	Rotterdam		Groot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Witte de With kwartier	Rotterdam		Groot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Meent	Rotterdam		Groot	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
Van Oldebarneveldstraat	Rotterdam		Groot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Oude Binnenweg	Rotterdam		Groot	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
Schouwburgplein	Rotterdam		Groot	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
Lijnbaan Binnenwegplein	Rotterdam	100-199	Groot	2009	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
Hillegersberg Centrum	Rotterdam	100-199	Groot	2009	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
Centrum 's-Hertogenbosch	's Hertogenbosch	>200	Groot	2009	Initiatief gestopt	Winkelgebied
Bedrijvenpark Vijfsluizen	Schiedam	100-199	Middelgroot	2009	Uitvoeringsfase	Bedrijventerrein
Broersveld	Schiedam	>200	Middelgroot	2009	Initiatief gestopt	Winkelgebied
Soestdijkse Grachten	Soest	>200	Klein	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Bedrijventerrein
Winkelcentrum Rademakerstraat	Soest	<100	Klein	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
Winkelcentrum Soest Zuid	Soest	<100	Klein	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
Winkelkring Koninginnelaan	Soest	<100	Klein	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
Winkelpromenade Soestdijk	Soest	<100	Klein	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
Ekkersrijt	Son en Breugel	>200	Klein	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Bedrijventerrein
Bedrijvenpark Stadskanaal	Stadskanaal		Klein	2010	Formaliseringsfase	Bedrijventerrein
centrum Stadskanaal	Stadskanaal		Klein	2009	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
Centrum Terneuzen	Terneuzen	100-199	Middelgroot	2010	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
Overvecht	Utrecht	100-199	Groot	2009	Formaliseringsfase	Bedrijventerrein
Oudenrijn	Utrecht		Groot	2009	Formaliseringsfase	Bedrijventerrein

Berenschot

Naam_locatie_BIZ	Gemeente	# Ondernemers	Omvang gem.	Jaar	Fase_2010	Typering
Merwedestreek	Utrecht	<100	Groot	2009	Formaliseringsfase	Bedrijventerrein
Cartesiusweg	Utrecht		Groot	2009	Formaliseringsfase	Bedrijventerrein
Industieterrein Lage Weide	Utrecht		Groot	2009	Formaliseringsfase	Bedrijventerrein
Rijnsweerd	Utrecht	<100	Groot	2009	Uitvoeringsfase	Kantorenpark
Woonboulevard	Utrecht	<100	Groot	2009	Formaliseringsfase	Winkelgebied
Bedrijventerrein De Run	Veldhoven		Klein	2009	Initiatief gestopt	Bedrijventerrein
Venlo 18 bedrijventerreinen	Venlo	>200	Groot	2010	Uitvoeringsfase	Bedrijventerrein
Venlo Binnenstad	Venlo	>200	Groot	2009	Draagvlaktoets niet gehaald	Winkelgebied
kernwinkelgebied centrum venray	Venray		Klein	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Bedrijventerrein De Biezen en De Hagen	Vianen	100-199	Klein	2009	Initiatief gestopt	Bedrijventerrein
Winkelgebied Voorstraat	Vianen	<100	Klein	2009	Initiatief gestopt	Winkelgebied
Bedrijventerrein Kampershoek	Weert	100-199	Klein	2010	Formaliseringsfase	Bedrijventerrein
Centrum Weert	Weert	>200	Klein	2009	Initiatief gestopt	Winkelgebied
Bedrijventerrein Leehove	Westland	100-199	Middelgroot	2010	Uitvoeringsfase	Bedrijventerrein
Bedrijventerrein De Woerd	Westland	<100	Middelgroot	2010	Uitvoeringsfase	Bedrijventerrein
Bedrijventerrein Wateringveldsche Polder	Westland	>200	Middelgroot	2010	Uitvoeringsfase	Bedrijventerrein
Winkelcentrum `s-Gravenzande	Westland	100-199	Middelgroot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Winkelgebied Monster	Westland	100-199	Middelgroot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Winkelcentrum Naaldwijk	Westland	100-199	Middelgroot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Zeewolde centrum	Zeewolde	100-199	Klein	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Noordelijke Bedrijventerreinen	Zoetermeer		Groot	2009	Formaliseringsfase	Bedrijventerrein
Bedrijventerrein Grote Polder	Zoeterwoude	100-199	Klein	2009	Uitvoeringsfase	Bedrijventerrein
Bedrijventerreinen Bolsward	Zuidwest Friesland	>200	Middelgroot	2010	Uitvoeringsfase	Bedrijventerrein
Binnenstad Bolsward	Zuidwest Friesland	100-199	Middelgroot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Binnenstad Sneek	Zuidwest Friesland	>200	Middelgroot	2010	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Groote Lindt	Zwijndrecht	100-199	Klein	2010	Formaliseringsfase	Bedrijventerrein
Koopcentrum Noord	Zwijndrecht	<100	Klein	2010	Formaliseringsfase	Winkelgebied
Dieze Centrum	Zwolle		Groot	2009	Uitvoeringsfase	Winkelgebied
Assendorp	Zwolle		Groot	2010	Informele overlegfase	Winkelgebied
Centrum Zwolle	Zwolle		Groot	2010	Informele overlegfase	Gemengd terrein

Bijlage III

Resultaten BIZ draagvlakmetingen

Berenschot

<i>Jaar</i>	<i>Gemeente / initiatief</i>	<i>Respons</i>	<i>% voor</i>	<i>% van de WOZ-waarde³ dat voor stemmer vertegenwoordigd</i>	<i>Voldoet aan de draagvlakeisen</i>
2010	Alphen aan den Rijn, Stadshart	50%	75%		Ja
2010	Amersfoort, Neptunusplein	79%	95%	59%	Ja
2010	Bergambacht, Centrum	100%	92%		Ja
2009	Bergen op Zoom, zone A*	60%	63%		Nee
2009	Bergen op Zoom, zone B*	51%	55%		Nee
2010	Brielle, binnenstad	70%	61%		Nee
2010	Den Haag, Belgisch park	82%	75%		Ja
2009	Den Haag, Buurtschap Centrum	72%	82%		Ja
2009	Den Haag, Dierenselaan e.o.	59%	79%		Ja
2010	Den Haag, Hofkwartier	58%	75%		Ja
2010	Den Haag, Paleis Noordeinde	65%	88%		Ja
2010	Den Haag, Paul Krugerlaan	70%	86%		Ja
2009	Den Haag, Keizerstraat,	61%	67%		Ja
2010	Den Haag, Segbroek	63%	80%		Ja
2010	Den Haag, Theresiastraat	72%	88%		Ja
2010	Den Haag, Weimarstraat	62%	72%		Ja
2010	Goedereede, Stellendam Havens	59%	62%		Ja
09/10	Haarlem, Waarderpolder	46%	69%	85%	Nee
2009	Hardinxveld-G'dam, de Peulen	83%	55%	65%	Nee
2010	Haarlemmermeer, Spoorzicht	48%	52%	56%	Nee
2010	Hengelo (OV), Twentekanaal	53%	63%	80%	Nee
2010	Hengelo (OV), Binnenstad	58%	74%		Ja
2010	Hengelo (OV), Westermaat Zuid	47%	59%		Nee
2009	Hilversum, Gijsbrecht	66%	75%		Ja
2009	Hoogeveen, Centrum	60%	79%	83%	Ja
2010	Midden-Drenthe, Centrum Beilen	75%	80%		Ja
2010	Mijdrecht, Centrum	53%	71%		Ja
2010	Noordwijk, Hoofdstraat	53%	92%		Ja
2010	Noordwijkerhout, Centrum	83%	49%		Nee
2009	Rijswijk, Oud Rijswijk	67%	83%		Ja
2010	Roermond, stadsrand Noord	76%	64%	73%	Nee
2010	Roermond, binnenstad	68%	68%	59%	Ja
2010	Roermond, Merum	87%	75%	87%	Ja

³ Dit criterium is niet van toepassing op BI-zones waarbij de in de verordening vastgestelde BIZ-bijdrage een voor iedere bijdrageplichtige gelijk bedrag is.

Berenschot

<i>Jaar</i>	<i>Gemeente / initiatief</i>	<i>Respons</i>	<i>% voor</i>	<i>% van de WOZ-waarde³ dat voor stemmer vertegenwoordigd</i>	<i>Voldoet aan de draagvlakeisen</i>
2010	Roermond, Swalmen	81%	80%	95%	Ja
2010	Roermond, Willem Alexander	70%	73%	86%	Ja
2010	Roermond, Roerstreek	60%	85%	92%	Ja
2010	Rotterdam, Aert van Nesstraat*	50%	63%		Nee
09/10	Rotterdam, Hilligersberg*	39%/57%	34%/55%		Nee / Nee
2010	Rotterdam, Hoogstraat*	40%	55%		Nee
09/10	Rotterdam, Hordijk	57%/64%	33%/54%	50%/...	Nee / Nee
2010	Rotterdam, Karel Doormanstraat*	33%	67%		Nee
2010	Rotterdam, Korte Hoogstraat*	56%	60%		Nee
2009	Rotterdam, Lijnbaan*	39%/30%	31%/38%	32%/...	Nee / Nee
2010	Rotterdam, Lusthofstraat	83%	67%		Ja
09/10	Rotterdam, Nieuwe Binnenweg	42%/54%	69%/74%	37%/...	Nee / Ja
2009	Rotterdam, NoordWest	34%	18%	29%	Nee
2010	Rotterdam, Meent*	44%	54%		Nee
2010	Rotterdam, Van Oldenbarneveld	50%	68%		Ja
2010	Rotterdam, Oude Binnenweg*	56%	51%		Nee
2009	Rotterdam Rodezand,	40%	0%		Nee
2010	Rotterdam, Schouwburgplein*	42%	80%		Nee
2010	Rotterdam, Witte de With kwartier	53%	70%		Ja
2009	's Hertogenbosch, centrum	41%	53%	48%	Nee
2010	Soest, Koninginnelaan				Nee
2010	Soest, Soestdijk				Nee
2010	Soest, Rademakerstraat				Nee
2010	Soest, Soestdijkse Grachten				Nee
2010	Soest, Winkelcentrum Soest Zuid				Nee
09/10	Stadskanaal, centrum	55%/61%	45%/63%		Nee / Nee
2010	Terneuzen, centrum	62%	54%		Nee
2010	Utrecht, Rijnsweerd	75%	81%		Ja
09/10	Venlo, binnenstad	47%/>50%	70%/65%		Nee / Nee
2010	Venlo, 18 bedrijventerreinen	51%	78%		Ja
2010	Venray, centrum	onbekend	onbekend	onbekend	Ja
2009	Weert, centrum	51%	50%		Nee
2010	Westland, 's Gravezande	51%	69%		Ja
2010	Westland, de Woerd	81%	91%	92%	Ja
2010	Westland, Leehove	65%	68%	75%	Ja
2010	Westland, Wateringse Veld	55%	71%	71%	Ja
2010	Westland, Monster	60%	75%	80%	Ja

Berenschot

<i>Jaar</i>	<i>Gemeente / initiatief</i>	<i>Respons</i>	<i>% voor</i>	<i>% van de WOZ-waarde³ dat voor stemmer vertegenwoordigd</i>	<i>Voldoet aan de draagvlakeisen</i>
2010	Westland, Naaldwijk	60%	72%	72%	Ja
2010	Zeewolde, Centrum	61%	80%	78%	Ja
2010	Zoeterwoude, Grote Polder	61%	66%		Ja
2010	ZW Friesland, Sneek (binnenstad)	56%	80%	77%	Ja
2010	ZW Friesland, Bolsward (bedrijf)	69%	69%	81%	Ja
2010	ZW Friesland, Bolsward (stad)	76%	75%	79%	Ja
2009	Zwolle, Diezerkade	69%	87%		Ja

* Bij deze initiatieven is in februari nog een draagvlakmeting gehouden. De resultaten van deze (voor sommige initiatieven derde meting) is niet in dit overzicht opgenomen.